

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Fél évre 12 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Fél évre 14 k. 40 f.

ELŐFIZETÉSEK:
 A postán küldött sor egyszer 20 f.
 A postán küldött sor kétszer 10 f.

Ugyanaz a postán egyszer 10 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Közsef főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, január 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Két közgyűlés.
- Apponyi tojástánc.
- Milliók a szalmazsákban.
- Csörkévány egy könnyelmű ember ellen.
- Három halott egy kötél.
- Achlinné a szószeke.
- Rend az aradi munkáspénztárban.
- Automobilon megszóktatott milliomos leány.
- Kiskáté fiatal mulatságrendezőknek, akiknek muszáj bárelklámot írni.

Apponyi beszélt.

Arad, január 22.

A szépirodalom kedvelői bizonyára emlékeznek arra a karácsonyi tréfára, amelyet egy hetilap próbált meg. Lakozott tiz novellát — a szerző neve nélkül. Azután az olvasókra bizta: találják ki, melyiket ki írta? Némelyik író könnyen fölismertek a sajátosságairól, az utánózatlan erejéről, de a mulatságos tévedések azért elég gyakoriak voltak.

Politikai beszédekkel is meg lehetne csinálni ezt a talány-félét. Azután, ha tiz parlamenti beszéd közé, amelyek szónokát elhallgatnák, azt is fölvennék, amely a képviselőházon ma zengett végig, a politika elemi iskolái arról az egyről azonnal kitalálnák: ezt a beszédet Apponyi Albert gróf tartotta.

Nem a beszédnek külsőségei, formái lennének az árulók. Apponyi

Albert egyike a legügyesebb parlamenti szónokoknak, de előadásmódjában, fordulataiban nem olyan egyéni, hogy ezt más ne utánózhathná, vagy hogy e miatt az ő beszédét máséval összetéveszteni ne lehetne.

De megnyilatkozott ebben a beszédben az örök Apponyi: a határozatlanság, a kétfelé kacintás az „egy lépés előre, kettő vissza.” Az obstrukcióról szolt és újra tiszteletreméltó erőlködéssel, elvek és okfejtések keringő táncával bizonygatta, hogy az obstrukció ugyan helytelen, — de azért, ha valaki obstruál, azt helyteleníteni nem lehet. — maga ugyan nem tenné, de azért azok a célok, a melyeket ő helyesel és kívánatosnak tart, a nemzeti vívmányok kérdése, elég indokoltá teszik az obstrukciót.

Ha csak egyéni sajátosság lenne az, a szónoktól elválaszthatatlan szokás: hidegen lehetne tudomásul venni, elmenni mellette. De a forma gyakori ismétlődései révén nagyon nyilvánvalóvá lett az ok is, amelyért azt használja. Apponyi Albert gróf a maga és pártja programjának népszerűvé tétele érdekében szívesen fogja be az obstrukciót, de már előre elhárítja magát a felelősséget mindazért a kárért, amelyet az obstrukció okozhat. Megengedhetőnek tartja az obstrukciót, a mely az ő malmukra hajtja a vizet: de szabadon igyekszik hagyni az utat, hogy az obstrukcióval, mint vé-

szes jelenséggel szembeszállhasson, mihelyt az más pártcélokat segít érvényesülni, vagy grasszálni.

Es ép ebben a kételkedésében esett a legnagyobb inkonzekvenciába. Mert az obstrukciót lehet valamely nemzeti veszedelemnek nézett javaslat ellen, vagy pedig valami nemzetmegváltónak hitt reform érdekében indokoltnak tartani. De obstrukciót pártolni, vagy a megengedhetőség palástjával burkolni azokért a nemzeti vívmányokért, a melyekről ismételt nyilatkozott a nemzet, hogy azokat becsüli, de életkérdésnek nem tekint: — súlyos politikai hiba. A kik az obstrukcióra készülnek, Apponyinak ezt a fölfogását, bár az úgy látszik, nekik akart kedveskedni, aligha köszönheti meg.

Apponyi beszédére nézve különben érdekes kijelentést tettek mérvadó politikusok. E szerint a király hajlandó a kilences bizottság programjának még végre nem hajtott részét, a zászló és jelvénykérdést is a magyarok javára elintézni, de csak a véderő-reform megszavazása után. Es ez nagyon érthető. Ha ezek a véderőreformot megelőznék, az osztrák parlamentben lehetetlen lenne a véderőjavaslatokat megszavaztatni. A csehek, akármennyire nincs meg a jogcímük hozzá, ugyanilyen követelésekkel állanak elő, s annak érde-

A jezsuita császár.

Írta: Falk Richard.

Lebaudy Jakab, a szaharai császárrá vedlett francia cukorgyáros, nemsokáig viselte a koronának csufolt aranyperecet. Ma már lemondott földhódító, uralkodói álmairól s hozzá raktározódott a hasonló koronás félszegalakhoz, amelyenekkel gyakran találkozunk az ujkor történetében. Törökök-fejedelmek, öcsinálta királyok, kalandor-császárok akadtak a tizenharmadik században elegenden. A történetírás sohasem vette az ilyeneket komolyan, s nincsen is jelzésükre gyűjtőfogalom, történelemtechnikai kifejezés. Még legáltalában inkognitó-fejedelmeknek nevezhetjük őket, mert vagy ismerjük az alakokat, de ismeretlen az a föld, amelyet állítólag valaha uralkodtak; vagy pedig tudott földrészről meséli a monda, hogy egy bizonyos időben király volt, de ez sohasem fejtette le inkognitó-palástját a történelem kutató tekintete előtt.

Igy: nagyon kevesen tudják, hogy Neuhof, westfáliai báró, Tódor király néven Korzika trónján ült és egy Soult marsal nevű ur, magánörökében Dalmácia hercege, egy szép napon kinevette magát Dél-Portugália királyának. De valamennyi inkognitó-fejedelem között bizonyára a legérdekesebb I. Miklós, a jezsuita császár. Ő felsége létezéséről vajmi kevesen bírnak tudomással, pedig saját külön történetírója is volt, akinek műve „Histoire de

Nicolas I., roi de Paraguay et empereur de Mamelus” címen Párisban jelent meg.

A tizenharmadik században kezdődött, katolikus egyházellenes támadások, főként Loyola Ignatius rendje, a jezsuiták ellen irányultak. A jezsuita szervezet megrögzött, már nem volt az a régi, erős támasza a katolikus világnak, mint egykoron. A filozófusok irodalmi téren támadták őket, anélkül, hogy a répratokat róttó változásokkal tudták volna leverni. Es ez a papi intézmény, miután kiesavarták kezéből a szellem fegyverét, elbukott abban a pillanatban, mikor a felvilágosodott despotizmus megfosztotta utolsó támaszaitól: a katolikus uralkodóktól. Ugyanakkor történt ez, amikor Franciaországban Choiseul, Spanyolországban Squillace, Portugáliában Carvalho és Pombal, Nápolyban Tannucci állottak a jezsuita-ügyek élén.

A legérzékenyebb támadások érték a jezsuitákat üzleteik és meggazdagodásaik színterén: a délamerikai gyarmatokon. Ugyanis a délamerikai portugál telepítvényeknél a tapasztalások körében misszió államuk volt a jezsuitáknak. Mikor Portugália, a határrendezés alkalmával, a La Plata menti San-Sacramento gyarmatát Paragnay egy részéért elcserélte Spanyolországgal az indián törzsek fellázadtak az európai uralom ellen s megverték a megszálló csapatokat. — Marauhon, spanyol helytartó, azt a jelentést küldte Spanyolországba, hogy a jezsuiták izgatták az in-

dianusokat s a véres fölkelés oélja az volt, hogy egy független jezsuita államot alakítsanak.

Dom Gunez Freyre portugál komisszárius 1755. július 4. keletkezett jelentette Liisszabonba, hogy úgy ő, mint a spanyol helytartó visszavonult volt kénytelen. Ebben az időben vergődött hirre egy I. Miklós nevű uralkodó, aki magát Paraguay királyának és a mamelusok császárnak nevezte.

Ez az inkognitó-fejedelem, a hagyományok szerint, 1710 ben született, az andaluziai Tarantosban Rubioni Nicolas néven. 1745 ben spanyol jezsuita kollégium növendéke lett, ahonnan a határvillongások idején küldték Délamerikába hittérítőnek. Sahogysem tudta megszokni a buenos-ayresi kollégium szigorát s onnan rövidesen megszökött a portugál gyarmatokra. Hamar elsajátította az indiánusok nyelvét, élükre állott. San Sacramentot kifosztotta, az európaiakat lemészárolták, a jezsuitákat elfogatta, huszonötöt kivégeztetett, a többi pedig Buenos-Ayresbe küldte lánora verve.

Miades az 1754. év elején történt s ugyancsak ennek az esztendőnek a közepén az indiánusok Miklóst Paraguay királyává kiáltották ki. Trónralépésének emlékére érmet veretett s hozzáfogott a jezsuiták harminc telepének meghódításához. Hadvezére Don Luis de Mairick tábornok volt, igazi nevén: Máriaó, szökevény spanyol káplár, aki 18 000 emberrel fusztogatta, gyujtotta a gyarmatokat. A fel-

kában újra megakasztának odaát a rendes parlamenti tárgyalást.

Ha a grófot beszédeiben nem az irányítaná, hogy lehetőleg minél több oldalról fűrődessen a rokonszenv melegében és hogy a maga hiúságát minden eshetőséggel szemben védje, hanem azokkal komoly célokat, megvalósítható és elérhető célokat hozzon közelébb: akkor könnyen fölismerné ezt a világos helyzetet.

Igy azonban? Nézzük, ki mit köszönhetett ebből a beszédből? A Kossuth-párt legkevesebbet, a párt programját a valósághoz nem segítette közel s a közvéleményt bizonytalanságban hagyta arra nézve, vajon obstruál-e ez a párt; a Justh-párt még kevesebbet, mert Apponyi föntartotta magának, hogy azt az obstrukciót, amelyet Justhék a választójogért folytatnának, megbélyegezze és kárhóztassa. A nemzet pedig egy ugynevezett nagy, mindenestre kerek és csiszolt beszédet, amely a képviselőház Naplóiban fennmarad, anélkül, hogy a haza sorsának változtatására nézve hatással lehetett volna.

Két közgyűlés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 22

Az Aradi Első Takarékpénztár.

Hetvenegy éves főnállásnak hatalmasabb, ünnepélyesebb kifejezője nem is lehet, mint az az impozáns munkásságról beszámoló közgyűlés, amelyre az Aradi Első Takarékpénztár részvényesei vasárnap délelőtt az intézet dísztermében összegyűltek. A legrégibb aradi pénztintézet vezetősége ezuttal olyan esztendő eredményéről számolt be, amely ennek az állandóan nagyarányu gazdasági tevékenységet folytató takarékpénztárnak történetében is páratlanul áll. Az elért üzleti eredmények, az intézetnél elhelyezett tőkék és magának az intézetnek tekintélyes tőkái a fővárosi pénztintézetek után a vidék első pénztintézetévé emelték az Aradi Első Takarékpénztárt. A részvényesek teljes méltánylással voltak az intézet vezetőségének

segése ur pedig San Domingóban maradt, királyi palastot varratott és testőrséggel vette magát körül. Az újdonsült fejedelem harci sikereinek hírére a mamelusok törzsének tekintélyes számu küldöttsége azzal a kéréssel ke-reste fel őt új székhelyén, a Parana menti Cindad-Realban, hogy vegye át a St. Paula köztársaság feletti uralmat. Miklós király nem állott ezent a nízeltő ajánlatnak és 1754. július 16-án 6000 ember élén bevonult St. Paulba s ott magát óriási pompával a mamelusok császárságjává koronáztatta.

Ernyit árul el a jezsuita császáról az említett történelmi munka. Valótlanságok jócskán akadnak ugyan benne, de Miklós császár létezésében nincs okunk kételkedni. Elvégre is 150 évvel ezelőtt sok minden megtörténhetett. Hiszen alig ötven éve Tonneius ur, a perigoneuxi pástétom-kereskedő Délamerika nyugati részén királyi trónust emelt mapának. Az élelmes francia I. Aurél, Aurelaine királya címen uralkodott, de kalandos fejedelemsége csuful végződött. Talán ugyanigy járt a jezsuita császár is, mert élete végéről nem tudunk semmit sem, elnyelte a történelem köde. Nagy Frigyes porosz király nem is hitt a létezésében, de mikor megmutatták neki a Miklós képével ellátott pénzvereteket, alább hagyott hiteltelensége.

A jezsuita császár a legérdekesebb torzfigurája az inkognitó fejedelmeknek, amelyeket a rejtélyes tizenharmadik század szült.

produktív munkássága iránt és a közgyűlésen elhangzott felszólalások kivétel nélkül melegen emlékeztek meg az igazgatóság, Ottenberg Tivadar vezérigazgató és a tisztviselői kar buzgó és eredményes működéséről. A közgyűlés Ottenberg vezérigazgatót még külön is üdvözölte abból az alkalomból, hogy ezidén tölti be pénztintézet működése negyvenedik esztendőjét. — Az igazgatóságnak újabb tökémesítésre irányuló javaslatát egyhangulag elfogadták és ezzel továbbra is biztosították, hogy az Aradi Első Takarékpénztár a legelső vidéki pénztintézet marad tökérsőség és ezzel együtt közgazdasági tevékenység és jelentőség tekintetében is. Az új tökémesítés sikere is teljesen biztosítva van már, ami kétségtelen bizonyítottára annak az abszolút bizalomnak, amelylyel a közönség az Aradi Első Takarékpénztárt részesíti, s jele annak az acélbizárságnak, amelyet hosszú évtizedek kitartó, celtudatos munkájával szerzett a pénztintézet.

A közgyűlésen, amelyet megelőzőleg 174 részvényes tett le 3051 darab részvényt, a részvényesek közül százhatvan jelentek meg, akik részvényeikkel 1297 szavazatot képviseltek. A közgyűlésen Sárkot Domokos főkapitány igazgatósági elnök elnöklése alatt a következők részvényesek voltak jelen:

Báró gyoroki Andrényi Károly, Auszterweil Zsigmond, Ambrus Géza, Abelesz Zsigmond, Bogdán Virgil dr., Braun N. Antal, Berger Miksa (Temesvár), Braun Mór, Bánhidv Antal báró, Baros Dezső, Bruchner Géza, Domány József, Domány János, Dániel Kálmán, Dobiaschi József, Dóry Jenő, Dainel Lajos, Eckhardt Ede, Feszler Károly, Fáy Ignác dr. (Temesvár), Fixek István, Fedor József, Farkas Mihály dr. (Budapest), Goldschmidt Miksa, Gräbner Károly, Goldschmidt Sándor, Gruber Hugó, Gammer György, Grimm A. József, Grob Jenő, Hácn Alajos, Hartmann Béla, Hegyi Albert, Hermann Gyula, Halmay Andor, Hárnory László dr., Holländer Ignác, Hoffmann Antal, Hoffmann László, Habereger György, Holzer Ede (Temesvár), Jellinek József, Jellinek Henrik dr., Kauffmann Sándor, Kirnbauer Lajos, Kenedi Ervin, Kotzander Ignác, Kadas Kálmán, Kohn József, Kollmann Ármán, Kauffmann Lajos, Kálmán Ferenc dr., Kohn S. N., Krenner Zoltán dr., Koch Dániel, Limbeck János, Laczay Endre, Laczay Gyula, Lukácsy Lajos, Lusztig Ármán, Múlek Lajos dr., Müller Károly, Maresca Gyula, Mairovitz Emil, Müller Lajos, Mikoszevits Iván, Nussbaum Zsigmond, Naschitz Árpád (Temesvár), Nachtnébel Ödön, Ourubay Károly, Ottenberg Tivadar, Parecz György, Parecz Gyula dr., Pártos Ernő dr. (Szeged), Politzer Ármán, Reiber Emil, Robitsék Samu, Raucher Emil, Rosselfeld Hermann, Robitsék Ágoston dr., Reichler Károly, Singer Lajos dr., Seidner Bernát, Schuster Illés, Schwartz Hermann, Schwartz Adolf, Schuster Henrik dr., Schäffer Vilmos (Szeged), Steiner Jakab, Steinitzer József, Steinitzer Pál dr., Steiner Ferenc, Straubert Izidor (Szeged), Strasser Győző, Szabó Albert, Szabó Zoltán, Szende Tivadar dr., Tagányi Gusztáv, Tenner József, Tolnay János dr., Tódeschi Victor, Telkes Vilmos (Budapest), Tones Ferencz, Varjassy Lajos dr., Velosov Géza dr., Verboš Nándor, Wallfisch Ármán, Weisz Mór, Weisz Dávid, Winkler Mór (Szeged), Winkler József (Szeged), Windisch Hermann, Weisz Samu, Zima Tibor.

Sárkot Domokos elnök, miután a jegyzőkönyv vezetésére fölkérte Müller Károly intézeti ügyészt, a hitelésítésre pedig Bánhidv Antal bárót és Ottrubay Károlyt, megnyitó szavaiban az intézet elmúlt évi működését ismertette röviden. Reámutatott arra, hogy a közgyűlés tárgysorozatán az igazgatóságnak alapító felemelést célzó javaslata is szerepel. A tökémesítés, amely csak a múlt év március 26-án előzött meg sikerülten végrehajtott alapítófelemelés, az intézet összes üzletágában mutatkozó nagyarányu föllendülés teszi indokolttá.

Az igazgatóság nagy gondnal és mindenre kiterjedő részletességgel szerkesztett jelentését olvasta föl ezután Ottenberg Tivadar vezérigazgató.

A jelentés, amely a takarékpénztár hetvenegyedik üzleti évről számol be, első sorban

megemlékezik az 1911-ik évi március hó 26-án tartott rendkívüli közgyűlés által elhatározott alapítófelemelésről, amelyet teljes sikerrel végrehajtottak. Az 1200 korona árfolyamon történt részvénykibocsátás alkalmával befolyt felpénzt a 15.749 korona 43 fillérre rugó összes költségek levonása után a különféle alapok gyarapítására fordították s ezzel a részvénytőke és különféle alapok az előterjesztendő mérlegben összesen 11 millió koronán felüli összeggel szerepelnek. A részvények árfolyamának színvonala az új részvények kibocsátása által nemcsak hogy nem szenvedett, hanem lényeges emelkedést ért el. A jelentés főbb vonásokban ezeket mondja a után:

A lefolyt ületév általános jellemzésénél megelégedéssel jelenthetjük, hogy eredményteljes évre tekinthetünk vissza.

Városunk és környékének közgazdasági viszonyai az elmúlt évben kedvezőek és minden tekintetben megnyugtatók voltak. Városunkban és megyénkben számottevő bukás nem volt és nagyobb érdekltséget érintő fizetésektelenség is csekély számban fordult elő. Piacunk rendezett, egészséges voltáról, szilárdságáról és megbízhatóságáról tesz ez újabb, fényes tanubizonytságot. A hitelés körül követett óvatosságunkat és körültekintő eljárásunkat legjobban igazolja azon körülmény, hogy intézetünk egyik üzletágában sem szenvedett említésre méltó veszteséget és a szomszédos megyékben az utolsó időkbén előfordult nagyobb bukásoknál és fizetésektelenségeknél egyáltalán nem volt érdekelve.

Intézetünk tevékenysége az elmúlt évben a folyó üzlet egységes és nagyarányu fejlődésére vezetett, amit az alább előterjesztendő számadatok fognak megvilágítani. Ugy mint eddig, a múlt évben is, vezérelvünk volt, hogy összeköttetésink gondos ápolása és fejlesztése és új összeköttetések szerzése által közgazdasági hivatásunkat teljes mértékben betöltsük, versenyképességünket fokozzuk és erősítsük, továbbá, hogy eddig kivivott pozíciókat minden téren megtartsuk és kellően érvényesítsük. E törekvésünkben hathatós segítségünkre volt a jelentésünk elején már említett alapítófelemelés is. Ez módot nyújtott arra, hogy minden üzletágunkban az eddiginél nagyobb mérvü tevékenységet folytathassunk s egy forgalmunkat, mint üzletfeleink számát jelentősen kibővítsük. Üzletkörünk tágitása mellett állandóan a legnagyobb gondot és figyelmet fordítottunk a szükséges mobilitásra. Ezen irányító elvünk nemcsak kihelyezésünk anyagában és formában érvényesült, hanem abban is kifejezésre jutott, hogy állandóan nagy tőkét tartottunk készletben fővárosi pénztintézetknél, mely körülmény folytán az ezeknél elhelyezett tőkék után járó kamatok a rendesnél nagyobb összeggel szerepelnek szárszámadásainkban. Az elmúlt üzletévre vonatkozólag még fölemlítjük, hogy annak összforgalma 801.539.797 korona és 77 fillérre rugott és ezzel az intézet fennállása óta a legnagyobb forgalmat értük el.

Ezeknek előrebocsátása után van szerencsénk a felügyelő bizottság által is elfogadott, az 1911-ik évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatunkat a következőkben a t. közgyűlés elé terjeszteni: Az 1911-ik évi mérleg szerinti nyereség a múlt évi 42.849 korona 32 fillér elővezetésével együtt K. 881.798-07. Ennek folytán a 881.798 korona 07 fillér nyereség az alapzabályok 107. paragrafusa rendelkezése szerint következőleg osztandó fel: 1. 6800 darab 1000 koronás részvény 6.800.000 koronát tevő részvénytőke után 5 százalékos kamat K. 340.000.—, 2. A múlt évi 42.849 korona 32 fillér elővezetés és a részvénytőke 5 százalékos kamat levonása után még fennmaradó 498.948 korona 75 fillérből: a) 1 és fél százalék a külön tartalékalapnak K. 7.484.24, b) 8 százalék jutalék az igazgatóságnak K. 39.915.90, c) 2 százalék jutalék a vezérigazgatónak K. 9.978.98, összesen K. 57.379.12. 3. A felügyelő-bizottság tiszteletdíja 1911-ik évre 5.400.—, 4. A 6800 darab részvény osztalékának 110 koronára leendő kiegészítésére felülosztaléknul K. 408.000.—, 5. Jótékony és közhasznú célokra K. 5.000.—, 6. Az intézet hivatalnokainak jutalmazására K. 10.000, 7. Az 1912-ik évi nyereség számlára elővezetendő K. 56.018.95 összesen az 1911-ik évi mérleg szerinti nyereség K. 881.798.07.

Ezen felette fényes üzleti eredmény, amely intézetünk fennállása óta a legnagyobb, lehetővé teszi, hogy részvényeseinknek, egy tekintélyes összegnek a jövő évi nyereség számlára való átvitele mellett, minden jogos várszokásnak megfelelő osztalékot, vagyis részvényenként 110 koronát

hozunk javaslatba. Kérjük tehát a t. közgyűlést, méltóztatásuk határozatilag kimondani, hogy részvényeink 24. számú szelvénye 1912-ik évi január hó 22-től kezdve intézetünk pénztáránál, vagy pedig Budapesten a „Magyar általános hitelbank” nál 110 koronával beváltassék.

A felügyelő-bizottság jelentésének ismertetése után Bogdán Virgil dr. meleg elismeréssel emlékezett meg az üzleti eredményekről: a váltótárca 50% os emelkedéséről, a pénztári készlet és mobil tőkét gondos kezeléstartásáról. Indítványára a közgyűlés a céltudatos és eredményes működésért az igazgatóságnak, Ottenberg vezérigazgatónak, valamint a tisztviselőknek jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazott.

Ottenberg Tivadar vezérigazgató ismerette az alaptőkeemelés javaslatát. A múlt év óta a betétek álladékaiban 37 millió, a váltótárcaiban 10 millió, a jelzálog kölcsönökben 3 millió és a folyószámlán 1 millió korona emelkedés állt be és teszi indokolttá az újabb tőkeemelést, amelyet így indítványozott az igazgatóság:

A részvénytőke felemelésének mértéke tekintetében úgy az intézet, mint különösen a t. részvényesek érdekében azt javasoljuk, hogy minden két régi részvényre egy új részvény adassék ki 1800 korona árfolyamon, amely kibocsátási ár részvényeink jelenlegi árfolyamát és jövedelmezőségét tekintve, feltehető kedvezőnek mondható.

Indítványozzuk tehát a közgyűlésnek, hogy 3400 darab egyenként 1000 korona névértékű, 1912. évi január hó 1-től fogva osztalékra jogosult részvény kibocsátása által az alaptőke 6.800.000 koronáról 10.200.000 koronára felemeltesék és hogy ezen új részvények a jelenlegi részvénybirtokoknak 1800 korona árfolyam mellett ajánlatszerűen fel és hogy az ekként befolyanló 6.100.000 koronából 3.400.000 korona az alaptőkéhez, 1.000.000 korona a rendszeres tartalékállapításhoz, melynek magassága három millió koronában állapítandó meg, 4.000.000 korona az értékpapírárfolyam-különbözeti tartalékállapításhoz, végül a fennmaradó 1.630.000 korona az új részvények kibocsátásával járó összes költségek és illetékek levonása után a fenti tartalékállapításhoz csatolassék. Ezen művelet végrehajtása után az intézet saját tőkés 17.200.000 koronára fognak rugni. Ez a saját tőke tehát oly jelentékeny összeg, oly nagy erőt fog képviselni, amely minden tekintetben méltó lesz az intézetnek, annak 71 éves múltjához, hírnevéhez, vezető állásához és gazdasági hívatásához.

Az elővételi jog 1912. évi január hó 22-től kezdve 1912. évi február hó 5-ig bezárólag érvényesítendő. Azon részvényes, ki elővételi jogát e határidő alatt és az említett módon nem gyakorolja, elveszti a jogot.

Steinitzer Pál dr. szívesnek tartja a tőke felemelést; a bizalmat, amellyel a közönség viselkedik a vezetés iránt, az még jobban megérdemli a részvényesektől a bizalomnak a legkifejezést adni akkor, amikor azt indítványozza, hogy a közgyűlés egyhangulag járuljon hozzá az igazgatóság javaslatához. (Éljenzés.)

Majd így folytatta: Engedje meg a t. közgyűlés, hogy néhány szót szóljak még. 1872-ben egy fiatal tisztviselővel ismerkedtem meg, aki akkor került egy aradi pénzügyi intézetbe, s azóta pénzügyi téren működik, hogy milyen eredményrel elégtelenül a srra rámutatott, hogy ez az akkor fiatal tisztviselő az ország legerősebb vidéki pénzügyi intézetének vezető pozícióját foglalja el ma. Ez a férfiú Ottenberg Tivadar. (Éljenzés.) Aból az alkalomból, hogy Ottenberg Tivadar immár 40 esztendeje működik fáradságtalanul, hatalmas, gyönyörű eredményeket produkálva a pénzügyi téren, azt indítványozom, hogy a közgyűlés öt jegyzőkönyvileg elismerje.

A részvénytőke felemeléssel járó alapszabálymódosítások között, amelyeket egyhangulag elfogadtak, érdekelt az a szakasz, amelyben az igazgatóság eddigi 8 százalékos jutalékát önkéntesen 5 százalékra szállítja le.

A közgyűlés utolsó tárgya a lemondó igazgatóság újralakítása volt, amely Jelinek Henrik dr. indítványára egyhangulag történt a következőképpen:

Elnök: Sarlot Domokos. Igazgatóság: Andrási Károly báró, Domány József, Hánn Alajos, Parecz György, Schuster Illés, Tedeschi Viktor, Ottenberg Tivadar, vezérigazgató. Felügyelő-bizottság: Dániel Kálmán elnök, Brann Mór, Maresch Gyula, Goldschmidt Miksa póttag. Váltóbíró-bizottság: Baross Ferenc dr., Dobiaschi József, Éles Ármán, Fixek István (új), Grosz József, Habereger György (új), Halmai Andor, Herman Gyula, Lukácsy Lajos, Lustig Ármán, Priegl István dr., Reichler Károly, Seidner Bernát, Steiner Jakab, Wallfisch Ármán, Weiss Márkus. Igazgató választmány: Bánhidy Antal báró, Bogdán Virgil dr., Funkelstein József, Glück Károly, Gutzjahr Mihály, Goldschmidt Sándor (új), Holländer Ignác, Jelinek Henrik dr. (új), Leopold Zsigmond, Lakatos Ottó dr. (új), Lonovics Gyula, Müller Károly, Nemes Zsigmond dr., Nussbaum Zsigmond, Orban Károly, Parecz Gyula dr., Posgay Lajos dr., Rudi Mór, Robitsch Ágost dr., Schwarz Herman, nádorogi Stanber József, Steiner Ferenc, Stoll Béla (új), Szabó Zoltán, Szerde Tivadar dr., Tagányi Gusztáv, Varjassy Árpád, Verbos Nándor, Wittmann János.

Dalben Ottenberg Tivadar ebédet adott az igazgatóság és a fő részvényesek számára.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartotta az évi rendszeres közgyűlést, amelyen a részvényesek nagy érdeklődése mellett számoltak be az elmúlt üzleti év jelentős, szép eredményeiről. A folyamatosan fejlődő és jól vezetett pénzügyi intézet újabb előrehaladását és megszilárdulását bizonyította ez a közgyűlés, amely az alaptőkének hét millió koronára való felemelését határozta el.

Keresztes Gyula az igazgatóság elnöke nyitotta meg a közgyűlést és konstataulta, hogy a közgyűlésen 71 részvényes van jelen, akik 166 szavazatot képviselnek. A jegyzőkönyv vezetésére Parecz Béla dr. intézeti ügyész, hitelteliségre Aknay Andor és Steigerwald Alajos részvényesek kérése fel. Majd rövid beszédben visszajárulást vett az elmúlt üzleti évről.

Ezután Nattland Bernát vezérigazgató olvasta föl az igazgatóság jelentését és ezzel kapcsolatosan a tőkeemelésre vonatkozó javaslatot, amelyről ezeket közöljük:

Van szerencsénk a t. közgyűlésnek feltenni, hogy az elmúlt 1911. évben intézetünk üzletmenete ismét örömdetes fejlődött és minden üzletágunkban számottevő haladást értünk el és pedig emelkedett az 1910. évi december hó 31-iki álladékkal szemben: a váltótárca 1.991.879 K 54 fillérrel, a betét számla 1.969.184 K 70 fillérrel, a kölcsön számla 260.334 K 71 fillérrel. — Zálogleveleink a világszerinti rendkívüli módon megrögzült pénzügyi viszonyok dacára jó keresletnek örvendtek. A múlt évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatunkat van szerencsénk a következőkben a t. közgyűlés elé terjeszteni: a mérleg jövedelmi egyenlege 429.231 K 26 f. az alapszabályok értelmében levonandó: a) 5 százalék a tartalékállapításhoz 21.462 K 56 f. b) 2 százalék a nyugdíjalapnak 8.584 K 63 f. c) 10 százalék az igazgatóság jutaléka 42.923 K 12 f. d) 2 százalék a vezérigazgató jutaléka 8.584 K 62 f. e) 2 százalék a tisztviselők jutaléka 8.584 K 62 f. a felügyelő-bizottságnak 4.000 K. összesen 94.138 K 56 f. marad 335.092 K 70 f. az 1910. évi nyereség áthozat 42.557 K 7 f. a közgyűlés rendelkezésére álló összeg 377.649 K 77 f. Indítványozzuk, hogy ebből a 160 K n. é. részvények 24. számú 1911. évi szelvényeinek 14 koronával és 800 K n. é. részvények egyenként 70 koronával 1912. évi január hó 22-től kezdve intézetünk pénztáránál való beváltására fordítsassék 315.000 K, adassék közzéokra 4.000 K a nyugdíjalap rendkívüli dotációjára 5.000 K, az intézeti helyiségek az Andrási tér 22. számú saját házukban leendő áthelyezés költségei részbeni fedezetére fordítsassék a leltár számla javára 10.000 K, a maradványt 43.849 K 77 f. pedig kérjük az 1912. évi nyereség és veszteség számítására elővezettetni. Kiváló örömeinkre szolgál az, hogy a tavalyinál 1, illetve 5 koronával magasabb osztalék kifizetését javasolhatjuk.

Kérjük a t. Közgyűlést határozta el a részvénytőkének 22500 drb. 160 K n. é. új részvény kibocsátása által 3.600.000 koronáról 7.200.000 koronára való felemelését a következő módokat mellett: A kibocsátandó új részvényekre a részvényesek elővételi joggal bírnak és pedig aképpen, hogy egy régi 160 K n. é. részvény után egy és egy régi 800 K n. é. részvény után öt új 160 K n. é. részvényt igényelhetnek. Az átvételi árfolyam 225 koronában állapítatik meg, melyből 160 korona a részvénytőke, a 66 korona pedig — a kibocsátási költségek és adó levonása után — a tartalékállapításhoz iratik.

Ezután az újonnan szervezett négy igazgatósági helyre Funkelstein József, Löbl Gyula, Varjassy Lajos dr., Verzar Márton részvényeseket választotta meg a közgyűlés. A bírói választmányt Grallert Rezső, Kerpel Izó, Koch Dániel és Weiler Rezső részvényesekkel egészítette ki a közgyűlés.

Kovács Vince előtt fel ezután szólásra és méltatta az igazgatóság működését, melyel az intézetet vidéki vezető pénzügyi intézetek közé emelte. Indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak az igazgatóságnak.

Főszóval még Aknay Andor, aki a részvények névértékének 200 koronában leendő megállapítását indítványozta.

A közgyűlésen jelen voltak: Glück Károly, Löbl Gyula, Vázarhelyi Dezső, Mittler József, Nyáry István, Wally György, Bánfi Sándor, Stein Zsiga, Szathmáry Mihály, Ráskai Miksa, Mittler Izidor dr., Kosztka Emil, Nyáry Vilmos, Nesnera Aladár, Domokos Lajos, Reiber Emil, Nattland Bernát, Kárpáti János, Münz Márton, Keresztes Gyula dr., Aknai Andor, Schill József, Funkelstein József, Szeberényi János, Pátrán György, Valerian László, Kovács Vince, Réthy Viktor, Kaufman Lajos, Tenner József, Bogdán Károly, Dániel Endre, Elias Izidor (Poeska), Wadovszky Gusztáv, Lávai Adolf, Stoltz Gyula, Hönig Frigyes, Mihájlovics János (Világos), Schwarz Manó, Singer Izrael, Demár Aurél dr., Réthfay Jenő, Verzar Márton, Tólpán Sándor, Kádár József, Szathmáry Gyula, Heffmann Antal, Szakolczay Lajos, Weiss Endre, Menzer Jakab, Ambrus Gyula, Politzer Ármán, Kohn József, Koch Dániel, Weinberger János, Auszterweil Zsigmond, Lészai Sándor, Braun Ede, Reinhardt Gyula, Mülek Lajos dr., Nachtnebel Ödön, id. Müller József, Kerpel Izó, Deutsch Izidor, Hirschmann Albert, Parecz Béla dr., Dálnoki Nagy Lajos, Bokor Alajos, Czeiler István, Frick József, Tüdös Béla, Szathmáry Károly, Leichter Lipót, Embel Ivan, Brandes Henrik, Holländer Ignác, Pollák Sándor, Vagó Imre, Limbek János, Keppich Jakab dr., Montag Sándor, Meer Ármán, Vizer Lajos, Weir József, Friedmann Ede, Somló Ármán dr., Glück Dezső, Téfnor Ignác, Lengyel Tivadar, Varjassy Lajos dr., Wolf Jenő, Krausz Mór, Pechy Géza, Nikolis Sándor, Rajz Jenő, Robitschák Samu, Freud Fülöp, Bruckner Lipót, Mann Adolf dr., Kirle Antal, Stengl Andor, Reisz Matyas, Werner Károly, Gruber István, Klein B. Vilmos, Weiss Pál, Grallert Rezső, Hackert Mór, Kaszab Géza, Weiss Samu, Laczai Endre, Windisch Herman, Kálmán Ferenc dr., Reiber Emil.

VAROS ÉS MEGYE.

Hidanyagok eladása. A lebontott Maros hid faszanyagok elszállítását határozta el a gazdasági szék ma tartott ülésén. A szakértők becsése szerint 35 ezer korona értékű anyag fekszik raktáron. A lebontási munkák 19 ezer koronába kerültek és így a város legalább is 16 ezer korona hasznot vár az árveréstől.

Épülnek a gazdasági munkaházak. Mintán a földmivelésügyi miniszter jóváhagyta a mezőgazdasági munkaház típusát és megállapította az építési feltételeket, a város február 12-én a munkák vállalatba adása céljából versenytárgyalást tart. Tíz és húszas csoportokban kerül kiadásra a munka, melyet úgy kell befejezni, hogy szeptemberre a házak lakhatók legyenek.

A Kulturpalota festése. A gazdasági szék határozata szerint a Kulturpalota festőmunkáira a tanács most már kiírja a versenytárgyalást, melyet február 9-én tartanak meg. Mint ismeretes, az első tárgyalás eredményét a közgyűlés nem hagyta jóvá, mert úgy látta, hogy a pályázók tartalmában szervezkedtek. A freskók elkészítésétől a város egyelőre eltekint, mert erre a költségvetésben fedezet nincs.

Apponyi tojástánca.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 22.

A képviselőház mai ülésén vette kezdetét az appropriációs vita. Elsőnek Apponyi Albert szólalt fel.

Apponyi Albert gróf mai beszédében valószínű tojástánca jár az obstrukció témája körül. Az obstrukció elvi ellenségének vallotta magát, majd pedig azt hangoztatta, hogy a nemzet jogi birtokállományának védelmére érhetőnek tartja az obstrukciót. A sokféle nyilatkozat végeredményében oda lyukadt ki, hogy Apponyi menthetőnek és érhetőnek tartja azt az obstrukciót, mely az ő követeléseire folyik, ellenben szelid megrovásban részesíti azt az obstrukciót, melyet más párt más célokért folytat. Ez a felfogás mindenestre igen kényelmes. Beszédének érdemi részében Apponyi fölállította a Kossuth párt követeléseit, melyek ellenében ez a párt leszerelné a véderőjavaslatok ellen rendkívüli eszközökkel folytatott küzdelmét. Apponyi nem igen tudta meggyőzni a közvéleményt, hogy az ő kifogásai és sérelmei olyan súlyosak volna, hogy azok az obstrukciót indokolják. Amiket fölhozott, azok nem igen lényeges pontok, a nemzeti fejlődést semmiképen sem torlaszolják el, még az ő előadásában sem oly mértékben, hogy a parlamenti munka megbénítását indokolják. A Kossuth-párt, amely félsz-tendei obstrukció után most végre körvonalozta küzdelmének célját, nyilvánvalóvá teszi: hogy jelentéktelen indokokból támogatta eddig is az obstrukciót, olyan vélt sérelmek és kifogások alapján, melyek részben a véderőjavaslat intencióinak félreismeréséből keletkeztek, részben pedig jóakarattal és konciliáns megbeszélések alapján egyben és másban ki lesznek küszöbölhetők. Az általános politikai helyzetet Apponyi beszéde döntő irányban nem befolyásolhatta, meg sem javíthatta, mivel a Justh-párt folytatni óhajta a radikális választójog érdekében folytatott technikázását, sőt sokan voltak Justh táborában, akik Apponyinak az obstrukció megengedhetőségéről tett kétes nyilatkozataiból szinte bátorítást merítettek további kerékkötésükhöz.

Az ülésről a következőket jelenti tudósítónk:

(Jogos és jogtalan obstrukció.)

Návay elnök nyitotta meg az ülést háromnegyed 11-kor. A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik. A miniszterelnök átiratban tudatja a Házzal Tomasicch horvát bán lemondását és Cuvaj, az új bán kinevezését. Az elnök bemutatja Arad- és Csongrád vármegye feliratát a vármegyei számvevőségek rendezése tárgyában.

Napirend szerint következett

(az appropriáció tárgyalása.)

Hegedüs Loránd indokolja a javaslatot és annak elfogadását ajánlja.

Apponyi Albert gróf a Kossuth párt nevében fejtette ki álláspontját. Beszédében kiterjeszkedett a véderőreform kérdésére és részletesen ismertette azokat a követeléseket, amelyeknek teljesítése ellenében nem górdítenek akadályt a véderőreform tárgyalása és annak keresztülvitelére. Elsősorban a külpolitikai kérdéssel foglalkozott és a hármasszövetség fenntartása mellett nyilatkozott.

Hosszasan foglalkozott a véderőreform kérdéseivel és ismertette a Kossuth és a Justh párt álláspontját. A Justh párt — mondotta — ragaszkodik eredeti álláspontjához és a véderő előtt a választói jogi törvényjavaslatot kívánja tárgyalni. A Kossuth-párt azonban nem górdít akadályt a véderőjavaslat tárgyalása elé, ha a nemzeti követelések mielőbb teljesítenek. De

a kormány — mondotta — nem igyekszik a nemzet jogos követeléseit teljesíteni. Erre vall, hogy a béka érdekében nem tett semmit és hagyja a dolgokat elmérgesedni. Szól a két-éves katonai szolgálat behozataláról, mely minden üdvös intézkedés dacára is csak hátrányos az országra nézve. Mert kevesebb lesz ugyan a szolgálati idő, de több ujong kell, amit ez a szegény pusztuló ország nem tud előállítani. Az altiszti kérdésről szólva helyteleníti a honvédelmi miniszter kijelentését, aki azt mondta, hogy nincs altiszti kérdés. Ez a kérdés állandóan napirenden van és sürgős rendezése az ország érdeke. Először nyilatkozott a haditengerészeti kiadások emeléséről. Nevetségesnek tartja a Dreadnoughtok szaporítását, mert azokkal nem lehet megvédeni a magyar tengerpartot. Ha nekünk négy hadihajónk lesz, a többi hatalmaknak lesz tizenöt, s így soha nem vehetjük fel a versenyt. A kormány abban a hitben ringatja magát, hogy a nemzet mellette van és helyesli minden lépését. Igaz ugyan, hogy a vármegyék a kormány mellett nyilatkoznak meg, de ezt nem lehet közpénzre venni, mert a vármegyék állásfoglalásánál sok mellékkörülmény játszott szerepet. Fejtette aztán, hogy van-e létjogosultsága az obstrukciónak. Azt tartja, hogy a véderő kérdésnél lehet s ezért a kormánynak arra kell törekedni, hogy az obstrukciókra ne legyen szükség. Szól a koalíciós kormány megalkulásáról és kijelentette, hogy ő és minisztertársai azért vállaltak kormányt az abszolutizmus kitörése előtt, hogy az alkotmányos rendszert megvédjék és megmentsek az ország javára. Az ellenzék nevében számon kéri a kormánytól munkaprogramjának megvalósítását. Mert a kormány a kilences bizottság programját még mindig elintézetlenül hagyja, holott ennek megvalósítását Tisza István gróf is sürgette. Amikor a kormány olyan súlyos katonai kiadásokat ró a nemzetre, akkor az ellenzék jogosan követelheti a kilences bizottság programjának megvalósítását.

A magyar nemzet — mondotta — elvárja magyar királyától, hogy Magyarország jogait minden befolyástól megóvja. Majd kijelentette, hogyha a nemzet jogos követeléseit ki nem eléggítetnek, úgy az ellenzék a legjogosabb fegyverrel, az obstrukció fegyverével fog küzdeni jogai megvalósításáért. Sajnosan látja, hogy Magyarország el van nyomva a többi nemzetek között, jogai nem érvényesülnek. Erőszakkal nem lehet elnyomni a nemzet igazát és nem lehet megsemmisíteni követeléseit. Lehet, hogy újra bekövetkezik egy újabb november 18, de előre is figyelmezteti az elnököt, hogy az obstrukciót nem fogja tudni elfojtani. Követeli a nemzeti követelések sürgős teljesítését, hogy az ellenzéknek ne kelljen rendkívüli fegyverekhez ragaszkodni. A javaslatot nem fogadja el.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

(A vita folytatása.)

Holló Lajos azzal kezdi, hogy Apponyi beszédének hatása alatt szólal föl, a minthogy annak hatása alatt áll az egész Ház. Apponyi fejtegetéseit osztja az ő pártja is és ezek a fejtegetések nem az ellentéteket élesítik ki, hanem éppen azok reményeit hűtik le, akik azt hitték, hogy Apponyi beszéde a kétpártot széjjel fogja választani. Ilyen széjjelválasztó ellentétek nincsenek a beszédben. Apponyi minden közjogi fejtegetését, valamennyi tételét átírják, de az ő pártja egy lépéssel még tovább megy, egy további követelményt állít föl a választójog terén. Abban a felfogásban van, hogy mindaz a közjogi sérelem és nehézség, amit Apponyi oly élesen jellemzett, nagyrészt magától megszűnik, ha széles alapokra helyezkedik a parlamentarizmus és a nemzeti jogok széles néprétegek védelmében nyernek szilárd alapot. Hosszasan fejtegeti aztán a véderőreform pénzügyi súlyosságát és a demokratikus választójogi reform szükségességét. Azzal zárja beszédét, hogy az ut a véderőreformhoz a választói jogon át vezet.

Elnök javaslatára a Ház a holnapi ülés napirendjére az appropriáció tárgyalásának tovább folytatását teszi ki.

Az ülés két óra előtt fejeződött be.

Milliók a szalmazsákban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szabadka, január 22.

A szabadkai dúsgazdag bunyevácokról sok olyant olvastunk már, amin elálmélkodtunk, de amit most hallottunk, arra egyenesen össze kell csapni a kezünket a csodalkozástól. A milliomos parasztbirtokosok ugyanis nagy mennyiségű pénzt tartanak a szalmazsákjokban, vagy pedig a szublófiában hevertetik kamatoztatás nélkül. Mintegy 40 millióra becsülik azt az összeget, amelyet otthon őriznek. Ebben jobban megbiznak, mint a bankokban.

Van olyan bunyevác gazda is, akinek kis acél kasszája van belevérva a szalmazsákba. Kissé kemény ugyan ezen a fekvés, de ezt könnyen elviselhetővé teszi az a tudat, hogy papirbankokkal és körmői aranyakkal van telve a kassza. A bankokban nem igen biznak. Annak dacára, hogy a bizalom felkeltése és az otthon őrzött milliók megmozgatására majdnem valamennyi bank bevéaszt az igazgatóságába és a felügyelő-bizottságába bunyevác földbirtokosokat is, a milliók megsemmisítésére csak a bunyevác gazda csak a földben bizik, ami pénze van, azon igyekszik földet vásárolni, ha nem kap, akkor sem viszi a bankba a pénzt.

Érdekesen nyilatkozott meg a bunyevácnak ez a nagy bizalmatlansága a minap. Egyik szabadkai bankban választmányi tag egy jó módu bunyevác, akiről tudják, hogy szintén otthon rejtgeti a pénzt. A mulkoriban napi-biztos volt, s szóba hozta előtte a bankigazgatója, hogy miért nem ad betéteket.

A gazda megmondta nyíltan, hogy ő nem bizik még a magyar általános hitelbankban sem.

Magyarázták aztán neki, hogy milyen hatalmas, milyen nagy vagyonu intézet a hitelbank, hogy az államnak mennyi pénzt ad kölcsön.

Hallgatja, hallgatja a bunyevác gazda, aztán megszólal ő is:

— De nincs neki Szabadkán földje. Hátha egy szép nap összepakol és elmegy. Csak a földet nem lehet elvinni.

Ekkora pénzügyi bölcseséggel nem lehetne ugyan kormányozni a világot, de Szabadkán azért lehet vele boldogulni. És ha kamatot nem is hoz, különféle veszedelmeknek is ki van téve a szalmazsákba betett pénz, — vigasztaló a pénzes gazdára, hogy nem is tudná elkölteni, ha a tőkéje nagyobb jövedelmet hozna.

VIDÉK.

Mi a kötelessége a vágóhídi állatorvosnak? Bajcsy Gusztáv csabai állatorvos megtagadta a vágóhídi szolgálatot azzal az indoklással, hogy ő beteges, gyomorbeteg és nem tudja nézni az állatvágást. És nem is ment ki a vágóhídra, mikor ő volt a soros. Emiatt a főszolgabíró fegyelmi eljárást rendelt el ellene. Bajcsy orvosi bizonyítvány melléklésével az alispánhoz felebbezett a fegyelmi eljárás elrendelése ellen, majd mikor az a főszolgabíró intézkedését helybenhagyta, felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a belügyminiszterhez. A miniszter válasza a napokban érkezett le. Eszerint a belügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg elutasította a felülvizsgálati kérelmeit, mert a leirat szerint a vágóhídi állatorvosnak nem kell jelen lenni a vágásnál és darabolásnál. Neki csak az élő állat azonososságát kell megállapítani és a szétdarabolt húst kell megvizsgálnia abból a szempontból, hogy ártalmas-e a közegészségügyre, vagy sem? Tehát egészségének kockáztatása nélkül is elláthatta volna a vágóhídi szolgálatot.

Rend az aradi munkás-pénztárban.

(Ítélet az ügyvezető-igazgató ügyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 22.

Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága Reinhardt Gyula elnöklele alatt hétfőn este tartotta meg rendkívüli ülését, melynek egyetlen tárgya a Bak Sándor ügyvezető igazgató ellen Varga Ferenc panaszára elrendelt vizsgálat ismertetése és az abban való határozathozatal volt. Reinhardt elnök fölkérésére Fenyő László alelnök előterjesztette az elnökségnek a vizsgálatról felvett mintegy 30 oldalra terjedő jelentését, a melyből az igazgatóság meggyőződést szerezhetett arról, hogy a Varga Ferenc által Bak ellen felhozott huszonegy vádpont egyike sem nyert beigazolást.

Babus Lajos felügyelő bizottsági tag kérte Tóth Kálmán dr. országos pénztári titkárnak az elnökséghez intézett jelentése fölolvadását. Az igazgatóság azonban tízenegyzet szavazattal öt ellenben mellőzte a jelentésnek fölolvadását, mivel annak anyaga az elnökség jelentésében befoglaltatik.

Hönig Ottó, mint a vizsgáló-bizottság azon tagja, aki minden vizsgálati ténykedésnél jelen volt, részletesen kifejtett, hogy a kiballgatások során az ügyvezető igazgató ellen felhozott vádak annyira megdőlték, hogy Varga Ferenc és Babucz Lajos nem mint vádlók, hanem mint tanúk akartak szerepelni. Tóth Kálmán dr. vizsgálati eljárását kifogásolja és kéri erre vonatkozó megokolt kijelentéseit a jegyzőkönyvbe foglalni. Reisinger Sándor, Hegyi Albert és Kerpel László hozzászólásai után Reinhardt Gyula elnök elrendelte a névszerinti titkos szavazást, majd kihirdette annak eredményét, valamennyi lecsodott szavazattal az igazgatóság Bak Sándort a Varga Ferenc által ellene emelt összes vádak alól fölmentette.

Reinhardt Gyula elnök ezután bekérte Bak Sándor ügyvezető igazgatót, közölte vele az igazgatóságnak egybenge fölmentő határozatát és azon reményének adott kifejezést, hogy az igazgató még fokozottabb buzgalommal, ügyeszeretettel és odaadással fogja a pénztárt szolgálni.

Bak Sándor megköszönte az elnök szavait és az igazgatóság határozatát, amely csak újabb serkentésül fog szolgálni abban, hogy a pénztár ügyvitelét legjobb tudomása szerint lelkesedéssel szolgálja és a pénztárt ismét arra a nivóra emelje, amelyen a közelmúlt visszálkodásai előtt volt.

Az ülés ezzel véget ért.

Reinhardt Gyula, a pénztár igazgatósági elnöke, akivel az Aradi Közlöny munkatársa az ülés után beszélgetést folytatott, a határozat részleteiről és következményeiről a következőben nyilatkozott.

— Az igazgatóság határozatát egyhangúlag hozta meg, amennyiben a beadott tíz szavazat az elnökség előterjesztése mellett volt. Öt jelenlevő igazgatósági tag nem élt szavazati jogával.

— Az igazgatóság munkás-tagjai egybár azt kívánták, hogy Tóth Kálmán dr. országos pénztári titkár jelentését olvassák föl?

— Igen, csak hogy ilyen jelentés az igazgatósághoz nem érkezett. Az előző igazgatósági ülésen elhatároztuk, hogy az országos pénztárt megkérjük, küldjön ki valakit a vizsgálat vezetésére. Egyúttal az igazgatóság három munkás és három munkásadó tagot delegált a vizsgálóbizottság mellé, hogy így személyes tárgyalta-

latokat is szerzzünk a vizsgálatról. A kiküldött biztos — Tóth Kálmán dr. — az elnökségnek tett jelentést, amelylyel a vizsgálati jegyzőkönyveket is beterjesztette. Ez a jelentés nem tartozott az igazgatóság elé és nem is tartottuk helyesnek és jónak, hogy odaküldjön.

— Tehát a pénztár elnöksége jelentésében csak összefoglalta Tóth vizsgálobiztos közléseit a vizsgálat eredményéről?

— Az elnökség maga is végzett pótlólag kiegészítéseket a vizsgálatban. Tóth titkárnak különben nem is a vizsgálat és jelentéstétel volt a megbízása. Csupán azért szerepelt ebben az ügyben, hogy az elnökség ne kényszerüljön a jegyzőkönyveket fölvenni, vezetni. Amikor az Országos Pénztártól 20.000 korona előleget kértünk a múlt évi deficit fedezésére, az országos pénztár leküldötte a pénztár megvizsgálására Tóth Kálmán dr-t és egyúttal arról is értesített, hogy kérésükre Tóthot delegálta a vizsgálat vezetésére. A tanukat, mint kiküldött biztos kiballgatta, a jegyzőkönyveket az elnökséghez beterjesztette és ezzel feladatának megfelelt.

— Tóth titkár jelentésében foglaltak nem olyan természetűek, hogy a mai határozatot befolyásolták volna? Vagy a titkár csak az Országos Pénztárnak tett részletes jelentést?

— Tóth Kálmán dr. nek az előbb említettek kivül nem volt szerepe. Ha ő azt hiszi, hogy kiküldetésének más volt a célja és rendeltetése, akkor *tullépte hatáskörét*. Az Országos Pénztárnak pedig csak a pénztár vizsgálat eredményéről tehetett jelentést, annál is inkább, miután az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatója csak ideiglenes alkalmasában van és így ügyében az Országos Pénztár nem is lehet fórum. Nem is engedjük, hogy ebbe az ügybe az Országos Pénztár beleszóljon felelősség alapján, vagy más címen. Autonóm jogainkat ilyen beavatkozás ellen megfogjuk védeni.

— Miután a kerületi pénztár igazgatója ellen emelt vádak birtalanul is nyilvánosságra hozták, óhajt-e az elnök ur nyilatkozni ezen vádak érdeméről?

— Az elnökség a vádak *nem találta beigazoltnak*. Illetőleg a vádak nagyrészeről azt állapította meg, hogy azok az igazgató megánügyei, amelyeket az igazgatóság nem jogosult felülbírálni, minthogy ezek az ügyek az igazgató pénztári működésével nem hozhatók kapcsolatba. A pénztárnál semmiféle visszaélést nem talált sem az elnökség, sem a pénztár kiküldöttje. Wollmann fogtechnikus esetében megállapította az elnökség, hogy a fogbe-tegeket az orvosi tanács utálja az orvos elé és a számlákat pedig már csak a kifizetés után látja az igazgató, akinek így ezekre az ügyekre ingerenciája nincsen. Arra a körülményre való tekintettel, hogy a vizsgálat során a tanuvallo-mások nem eskü alatt és így jogkövetkezmények nélkül történtek, az elnökség Wollmann és Drechsler dr, némileg zavaros vallomásait teljes bizonyítékul nem fogadhatta el. Egy vádpontra — amely szerint az igazgató Varga Ferencet egy felterjesztésében önérdékből cselak-véssel rágalmazta meg — azt jeleztük, hogy ez a királyi járásbíróóság elé tartozik. — Mindezekhez az igazgatóság hozzájárult.

— A munkás-tagok meglebbezik a határozatot?

— Ugy tudom, igen. Mádi Sándor munkásigazgatósági tag már be is jelentette, hogy 8 napon belül írásban beterjeszti a felebbezést. Az igazgatóság munkás-tagjai, azt hiszem, az Országos Pénztárhoz akarnak felebbezni. Ezzel szembem, mint már említettem, én ezt az ügyet

a kerületi pénztár autonóm ügyének tartom, amelybe az Országos Pénztárnak nem lehet beleszólnia s amely ellen egy jogorvoslat van: panasszal élni az Állami Munkásbiztosítási Hivatalhoz, amely azt vizsgálja meg, hogy formailag helyes-e a határozat.

Achimné a szószéken.

— A parasztkirály hívei. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése)

Békéscsaba, január 22.

Lapunk vasárnapi számában békéscsabai parasztpárti forrásból cikket közöltünk, mely szerint a békéscsabai parasztpárton a forrongás jelei mutatkoztak arra a hírre, hogy a Zsilioszky fiukat a budapesti esküdtszék felmentette. Ez ügyben vasárnap délután a népgyűlésben, a parasztpárt által alakított egyesületben, ülés volt, melyen 60-70 tag jelent meg. A forrongás hírére husz esendőt összpontosítottak, erre azonban nem igen volt szükség, mert az ülés lefolyása és a város hangulata teljesen nyugodt maradt. Az ülésen Lipták Lukács Pal elnök beszámolt a budapesti esküdtszék tárgyalásán történt eseményekről és helytelenítette, hogy a fővárosi lapok nem fűztek az ítélethez olyan kommentárt, amelyből kiderült volna, hogy Achimnének és híveinek van igazuk ebben a nagy küzdelemben. Az ülésen megjelent Achim András özvegye is, aki arról panaszkodott, hogy néhány híve belesodorta őt a második esküdtszék tárgyalásba, amely neki máidnem elviselhetetlen költségeket okozott. Kérte a híveket, hogy ámbár az esküdtszék és a hatóságok Achim emléket mindenáron elakarják feledtetni, ők ápolják azt továbbra is és tartásuk megemlékeztükben. Miután a jelen voltak ezt megígérték, valaki azt indítványozta, kériék fel Kristóffy József képviselőt, hogy 27 én jöjjön le beszámoló beszédének elmondására. A gyűlést követő néhány óra múlva a esendők elhagyták a várost, ahol ma már egyáltalán nem látszik meg, hogy a parasztpártban valamilyes forrongás mutatkoznék.

Más forrásból jelentik a következőket: Vasárnap délutánra népgyűlést hívtak egybe, hogy azon tárgyalják meg a parasztság állásfoglalását és a további teendőket. Ezt a népgyűlést azonban Sailer Elek főszolgabíró, a nép izgatott hangulatára való tekintettel, betiltotta. Erre a népkör saját helyiségeibe hívott egybe értekezletet, melyre nagy tömegekben sereglett egybe a parasztság. Feltűnően nagy számmal jöttek el az aszonyok, akik még elkeseredettebben tárgyalták az ítéletet, mint a férfiak s valóságos forradalmi hangulatban voltak. Közvetlenül a gyűlés megkezdése előtt megjelent a gyűlésteremben Horváth István rendőrmester és tudtára adta az elnökségnek, hogy felsőbb parancsra jelen kell lennie az értekezleten s annak lefolyásáról jelentést kell tennie.

Erre óriási vihar tört ki a hallgatóság sorában, szitkozódva, lármázva követelték, hogy a rendőrmester hagyja el a termet. Az elnökség alig tudott esendat teremteni s amikor utóbb valamennyire lecsillapodtak a kedélyek, felszólította a rendőrmestert, hogy távozzék a teremből s ne izgassa jelenlétével az amugy is ingerült népet.

Horváth őrmester újból a felsőbb parancsra hivatkozott s kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged, de figyelmesztette, a gyűlés résztvevőit, hogy a népkör helyiségei előtt harminc esendőr várja utasításait és minden pillanatban kész az értekezlet szétverésére.

anyját az udvarlójával oszokolózni. Anyira bántja ez, hogy nem sokáig tudja eltúlni a gazdag fiatalember ellen érzett gyűlöletét. A kis fiu ellenséges magatartásából megtudja a tanár is felesége hűtlenségét és párbajt vív a csábítóval. A párbajban a tanár megsebesül a karján, a fiatalember pedig Párisba szökteti az asszonyt és ott a legvadabb dorbézolásokra csábítja. A kis fiu véletlenül megtudja anyja bűnös életét és ebbe a tudatba belebetegszik. Apja szanatóriumban ápolatja és a bűnös anya, aki közben jobb érzésre ébredt, ápolónőnek ajánlkozik a kórházba, ápolja fiát és végül bűnbánóan visszatér a gyermek kedvéért megbocsátó tanárhoz. Mély erkölcsi tanulás és nemes érzés árad ebből a társadalmi szimuléből, amelynek tendenciája ékes cáfolata a mozdírák ellen tett kifogásoknak. 175

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene. 5757

Automobilon megszóktetett milliomos leány.

(A szegény ifju szerelme. — Ujszentanna—Arad—Temesvár.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 22.

Ujszentanna községnek pikáns eseménye van. A község egyik legvagyonosabb gazdájának leánya megszóktott — egy szegény fiatalemberrel. Olyan történet, amilyenről azt szokták mondani, hogy habár régi is, mindig új marad. M. A. földesgazda ragyogóan szép Mariska leányának udvarolt már hosszabb idő óta Z. A. hivatalnok. A fiatalember jó megjelenésű s ez elég volt arra, hogy a leány bele szeressen, azonban jövedelme csak alig haladta meg az évi ezer koronát s ez viszont nem volt elég arra, hogy a leány vagyonos szülei beleegyezzenek a házasságba. Néhány nappal ezelőtt a fiatalember azt tanácsolta a szép Mariskának, hogy állítsák fait accompli elé a szüleit: szökjenek el együtt s akkor majd utólag elnyerik a szülői áldást. A tizenhét éves leánynak tetszett az ötlet s így a szerelmesek szombaton este elutaztak Ujszentannáról. A leány szülei másnap észrevették a szökést s miután megállapították, hogy a leány pénzt nem vitt magával, úgy okoskodtak, hogy a szerelmesek nem juthattak messzire. Rögtön beutazott a leány atyja Aradra, azonban innen már továbbutaztak a fiatal szerelmesek. Most követik a nyomukat.

Mindössze ennyit sikerült ma megtudnunk Ujszentannán, ahol az eltűnt milliomos leányka szülei és rokonai féltve őrizték a fájdalmas titkot: Aradon azonban beszédesebbek az emberek és így nem csoda, ha többet tudunk meg az érdekes, romantikus szerelmi ügyről.

Szombaton délután egy jó megjelenésű fiatalember szállott meg az aradi Pannónia-szállóban. Alig foglalta el a szobát, intézkedett, hogy automobilt hozasson a portás. A 610. számú bérautó meg is jelent és a soffőr fölment a lakására az idegen urnak, aki Z. A. ujszentannai kishivatalnok volt. A fiatalember elmondta, hogy neki Ujszentannán találkoznia kell egy fiatal leánnyal, de csak másnap, vasárnap mehet át Ujszentannára. Meghagyta a soffőrnek, hogy vasárnap reggel hét órakor újra jelenjen meg a szálló előtt s akkor átmennek Szentsannára.

Másnap reggel a fiatalember autója vad iramodással tartott Ujszentanna felé. A község szélén az ifju megállította a gépkocsit, kiszállt és azt mondta a soffőrnek:

— Én most elmegyek egy kicsit sétálni. Rövid idő múlva erre jön egy szép fiatal leány és engem fog keresni. Ūtessen be a hölgyet és várjon, amíg én visszajövök, aztán gyorsan visszamegyünk Aradra; a Pannónia-szállóig megse áll.

Amíg ez a ravasz utasítás a hideg téli reggelen Ujszentanna határában elhangzott, addig a tapasztalatlan M. A. izgatottan kiosont a szülei házából és a reggeli félhomály leple alatt kimenekült a határba. Előzőleg bizonyosan megbeszélte már ideáljával: hol várja majd az automobil. Amint a gépkocsinhoz ért, ezt mondta a soffőrnek:

— Ugy-e ez a Z. A. automobilja?

— Tessék szállni — mondta az udvarias soffőr.

Néhány perc múlva megérkezett a falusi Don Z. A. Juan és boldogan kuszott az autóba. A gép szédületes gyorsasággal suhint az országúton. Köröskörül esőnd volt...

Alig félóra múlva a 610 es már a Pannónia előtt állott. Vidáman, pirosan ugrott ki az ifju.

— Egy elegáns szobát, — kiáltotta.

— Sajnáljuk, — mondta a portás — nem szolgálhatunk vele. Minden szobánkat kiadtuk. Amit urasága tegnap [kivett s ma reggel kifizetett, egy fél órával ezelőtt adtuk ki.

A szerelmesek nem akartak nagyobb szállodába menni, azért elhatározták, hogy Ujradon töltsék a napot és az — éjszakát. Előbb azonban körülnéztek Aradon. Mint hogy a kisasszony egészen házas ruhában, kalap nélkül távozott, szükséges volt elegáns kalapot is vásárolni. Miután ez megtörtént, Z. A. boldogan ültette az autóba szíve hölgyét, hogy elvigye oda, ahonnan — szerinte — már csak az anyakönyvvezetőhöz vezethet az ut...

Vasárnap délután a leányka szülei megjelentek Aradon. Nem akartak kinos feltűnést, tehát nem a rendőrségre mentek, hanem egyik magándetektívhez, aki késő estére kinyomozta melyik autóval robogtak a boldogság országába a falusi gerlicék. Azonban akkor már késő volt. Ugyanis a szerelmi soffőr lakását éjszaka nem tudták fölkeresni, így tehát a szökvényekre az ujaradi Petőfi szállóban virradt meg a hajnal. Ma, hétfőn korán átjöttek Aradra és a temesvári vonattal elutaztak.

Mindest a magándetektív a legnagyobb pontossággal állapította meg, de — későn. Amor szárnyai gyorsabban működtek, mint a magán-Serlok Holmes ólom-lábai.

MULATSÁGOK.

(=) Az álarcos bálak álarcos bálja lesz február hó 4-én Aradon a Fehér Kereszt szálloda nagytermében. Hasonló jelmezestély még nem volt Aradon. Aki kellemes estét akar magának szerezni, ne mulassa el az alkalmat és megnézi e különleges farsangi mulatságot.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	—	257
Szerkesztőség (csak éjjel használható)		
Mellékállomás	—	151
Kiadóhivatal és hirdetésel osztály	—	151
Nyomda	—	151

Három halott egy kötélén.

— Gyermekkeit felakasztó anya. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, január 22.

Józsefváros szegény negyedében, a Madách-utcában, ma a déli órákban rettenetes családi tragédia játszódott le. Egy beteges anya szenvedései elől a halálba menekült s magával vitte két ártatlan leánykáját is. Katona Zsigmond napszámos felesége követte el a szörnyű tettet, fölakasztotta magát s magamellé két oldalt ugyanarra a szögpre fölakasztotta ötéves Erzsébet és négyéves Rózsika leányát is. Mire rájuk bukkantak, már mind a három halott volt.

Két éve élt együtt jó házasságban Katona Zsigmond Ganz-gyári munkás Bernát Erzsébettel a Madách utca 18. számú házában. A kis földszintes ház hosszú udvarának legvégén, sőtét kis egyablakos szoba és egy konyha volt a lakás, de a konyha inkább csak afféle keskeny folyosó. A házastársaknak három gyermekük volt, az ötéves Erzsébet, a négyéves Rózsika és egy kis fiúcska, aki december 15-én született. Voltak ugyan apróbb összezördülések a férfi és feleség között, de sohasem volt komoly a veszekedés. Ez az apróbb összezördülés rendszeresen abból keletkezett, hogy a férj vasárnaponként megengedte magának kis italt. Egyébként azonban egész héten át szorgalmas, dolgozó ember volt.

A kis családot az újév szomorú meglepetéssel sújtotta. A kéthetes fiúcska meghalt. Az anya ettől kezdve igen bántódott s bánatához még hozzájárult betegsége is. Taut Antalné szülésznő és Kánitzér Géza dr. orvos jártak a beteg asszonyhoz, a kinek azonban a baja nem volt igen komoly, de azért mondták neki, hogy legjobb lesz egy kis időre kórházba menni.

Ma reggel öt órakor a rendes időben kelt föl Katona Zsigmond s fél hat órakor már eltávozott hazulról. Távozása előtt megcsókolta a feleségét s gyermekkeit s ekkor az asszony azt mondta urának, hogy vacsorát fog készíteni. A férj, a ki ebédre sohasem ment haza, biztatta az asszonyt, hogy ne fáradozzék estére se, maradjon az ágyában, majd csak akad estére valami hsrapi való. Ezzel el is ment a munkába.

Dél előtt tíz órakor Taut Antalné szülésznő látogatta meg az asszonyt s elvégezte munkáját, eltávozott. Majdnem tizenegy óra volt, amikor az asszony albérlőjüket, a tizenhat esztendőes Dobos Mihályt megkérte, hogy menjen el az uráért a Ganz-gyárba. Azt mondta a fiúnak, hogy az ura nélkül ne jöjjön haza s ha másképp nem megy, akkor várja meg a déli szünetet, de okvetlenül együtt érkezzenek meg. A fiu mi sem sejtve, el is ment Katona Zsigmondért.

Ezt az időt választotta ki az asszony tétének végrehajtására. Ruhafoszalányokból két hurkot készített s egyiket az egyik, másikat pedig a másik kisleányának a nyakára tette. Mikor a gyermekek így össze voltak kötve, akkor a falba hatalmas szöveget vert. Azután a saját nyakára illesztett hurkot s most már két gyermekét öibe véve, a szög alá állított tuskóra lépett. A saját nyakán lévő hurkot a szögön megerősítve összekötött két gyermekét maga előtt tartva szintén a szögpre akasztotta s azután a tuskót ellökte.

Fél tizenkét óra lehetett, amikor Kánitzér Géza dr. orvos meglátogatta a kezelésében álló beteg asszonyt. A sötét konyhát nyitva találta s benyitott. A szűk és sötét helyiségben csak botorkálva jutott előre s egyszerre megakadt a három emberi testben. Azonnal kést vett elő s levágva a szerencsétleneket, éleszetgetni próbálta őket, de későn volt. Az anya és két gyermeke már meghalt.

Értésítették a rendőrséget, a honnan bizottság ment a kis lakásba, de mindössze egy levelet találtak a rendőrség címére. A levelet az asszony írta s kéri benne a rendőrséget, hogy haláláért és gyermekeinek elpusztításáért ne okozzák az urát. Kéri, hogy ne boncolják föl s a koporájába tegyék melléje azt a fényképet, a melyen gyermekeivel együtt

van levéve. A temetés költségére mellékelte egy postatakarékpénztári könyvet, a melynek kétszázhatvan koronás betéti összege elég lesz száz eltakarításra.

A rendőri bizottság emberei még ott voltak, amikor megérkezett a gyárból Katona Zsigmond, aki mítssem sejtett a szörnyű tragédiáról. Amikor a ház előtt lévő tornyhoz ért, megilletődve nyitottak neki utat s ekkor tudta meg a tragédiát, amely az ő kis lakásában lejátszódott. Futva igyekezett lakásába s örvényve borult hol gyermekeinek, hol meg feleségének holttestére. Nem okára kocsit állított meg a ház előtt, amelyből három egyszerű fekete fakoporsót vittek a kis lakásba s néhány perc múlva elindult a szomorú halottas menet a boncoló intézetbe.

Tisza István

Deák Ferencről.

— A 67-es politika diadala. —

Távirati tudósítás

Budapest, január 22.

A Terézvárosi Kaszinó ma este fél kilenc órakor a Royal szállóban tartotta rendes Deák lakomáját, amelyen számos képviselő jelent meg. Az asztalfőn Tisza István gróf ült. Radocza János dr. a kaszinó elnöke Tisza István grófot üdvözölte, aki megköszönve az üdvözlést, hosszabb beszédet tartott, amelyben a többek között a következőket mondotta:

— Az utolsó nyolc év eseménye volt, amelynek viszonyosságai után csak tisztább, nagyobb fényben, magasabb piadosztárról ragyog ránk Deák Ferenc nagy alakja. Volt egy pillanat, amikor csakugyan összecsapott a szikla felett az áradat és elborult lélekkel gondoltunk mindannyian, kik Deák Ferenc tradíciójának követésében látjuk a nemzet jövő nagyságának egyedül biztos zálogát, hogy az ellentétes szenvedélyek diadalmaskodnak felettünk. Nagy vészektől, nagy veszélytől féltettük a nemzetet, hogy nem válik-e hütlenné Deák Ferenc tradíciójához. Az a tapasztalat, amely Deák Ferenc politikai örökségének elkotya vetyelő nyomán bukásnak látszott, az a politika alkotta meg Deák politikájának igaz diadalmát, mert beigazolódtott, hogy más magyar politikát, a hatalom és felelősség birtokában, hazafias ember nem csinálhat, mint Deák féle politikát. És ennek a nyolc esztendőnek tapasztalása után ha belenézünk a múltba, csodálkozunk e, ha még impozánsabb, tisztább fényben ragyog Deák Ferenc alakja, mint valaha azelőtt.

— Ha lehetnek olyanok, akik eszánakozással néznek le a beszületes politikusokra, ha lehetnek olyanok, akik előtt az álmiférfi működés, a kicsinyes ügyeskedés intrikáiban merül ki, ezekkel szemben elég rámutatni Deák Ferenc példájára, akik azért tudott nagy eredményt elérni a nemzet részére, mert azt az erkölcsi törét hatványozta, amely pótolta az annyira hiányzó anyagi erőt. Korszakot kezdett a magyar nemzet és a dinasztia történetében, amely korszak srkkövővé a magyar nemzet és a dinasztia közötti harmóniát állította.

— Hosszu időn át úgy tekintett ránk barát és ellenség mint az erő és politikai energia királó faktoraira, amelyek bizalmat és reményt ébresztenek mindenkiben. Azonban vajon hivatkozhatunk e ma is olyan büszkén önérzettel, mint 20 év előtt elődeink, hogy a magyar nemzet fényesen beváltotta azokat a reményeket, amelyek hozzá fűződtek.

— Ha Deák Ferenc példájára tekintünk nem kell-e levonnunk az üdvös tanulságokat? Ő vezetett el bennünket a modern állami élet szabad színterére, vajon nem az ő alakja volna hivatva arra is hogy ragyogó példáját nyújtsa annak a modern magyar embernek akitben megalkotni kívánók a magyar modern társadalmat? Próbálják csak akár lekezelni, akár rangkülönbség, akár gazdasági osztályérdek azok kereteit alkalmazni az ő nagy alakjához, nem válnak-e ezek a nyomorúságos szűk keretek egyszerűen nevetségessé az ő lakójainak nagysága és jellemének tisztasága előtt. Törökedjünk azon magasra omló felé, amelyet ő előnk tűzött, ha azt akarjuk, hogy a magyar polgári társadalomnak az az örömdetes fejlődése, amelylyel találkozunk megszabaduljon

minden zavaró mellékzétől, minden salaktól, ha azt akarjuk, hogy a régi társadalom helyét egy minden tekintetben szebb, erősebb, jobb, szabadabb, újabb magyar társadalom foglalja el, amelyben megtalálja helyét ennek a nemzetnek minden fia és példájához éljen, az ő emléke köztünk maradjon élő valóság mindvégig.

Az egybegyűlt díszes közönség melységes csendben és figyelemben hallgatta Tisza István gróf szavait, amely élénk benyomást gyakorolt a jelenlevőkre. Az egybegyűlték ezután még sokáig ünnepelték Tiszát.

HIREK.

Pótválasztások Németországban.

— A klerikálisok letörése. —

Távirati tudósítás.

Berlin, január 22.

Berlinből jelentik: A mai pótválasztás ismét a szocialistáknak hozott diadalmat. Hetvenkilenc kerületben tartották pótválasztást s ezek közül 27 kerületben arattak győzelmet. Az új Reichstagban a szocialisták kilencvenkilenc szóval lesznek az eddigiak szeriöt képviselve, míg a centrum csak kilencven szóval.

Nagy veszteség érte a konzervatívokat, akik a pótválasztáson csak négy kerületben tudtak győzni a számuk összesen negyvenegy. A birodalmi pártot ugyszólván teljesen letörte a választás. A pótválasztáson tízeket régi kerületekből csak egyet tudtak megmenteni s számuk összesen 12. A nemzeti liberálisok ma 13 kerületben győztek s összesen eddig harminnyolcra vannak. A s atadelvöpart a pótválasztásokon 22 kerületben győzött, összes számuk 39. Az antiszemitaik ma 4 kerületben jutottak be s a Reichstagban összesen tizenegyen fogják az antiszemita elveket képviselni. A lengyelek újabb két kerületben győztek, számuk így 16-ra növekedett. Harmincegy kerületben még pótválasztás lesz esütőtökön.

Az eddigi eredmények szerint a fekete-blokk teljesen letört, mert nemzeti liberálisok, szabadelműek és szocialisták eddig százhetvenhátra vannak. Ehhez azonban hozzászámítandó az eddigi ellenzék számára biztos 12 kerület, úgy, hogy végeredményben 188-ra tehető a számuk. Az abszolút többséghez szóval az ellenzék blokknak 10 szavazata hiányzik. A legnagyobb győzelmet a szocialisták arattak, akik például Berlin összes kerületét — egy kivételével — elhódították. Berlinben csupán az I. kerületben jutott be nem szocialista a szabadelmű Keup, kit erős küzdelem után 5589 szóval választották meg a szocialista jelölt 5580 szavazatával szemben.

— A trónörökös Berlinben. Berlinből jelentik: Ferenc Ferdinánd királyi herceg január 28-án délelőtt negyedtízkor érkezik meg az anhalti pályaudvaron. A királyi herceg kérésére nem lesz ünnepies fogadás és diszszázad sem fog kivonulni. Még nem tudják, vajon Vilmos császár kimegy-e a pályaudvarra a királyi herceg fogadására. Az osztrák és magyar nagykövet és az egész nagykövetségi személyzet ott lesz a pályaudvaron. A királyi herceg a királyi kastélyban fog lakni, déiben családibéd lesz, este lesz az ujszülött királyi herceg keresztelése a trónörökös párt palotájában s utána diszszabod lesz. Ferenc Ferdinánd királyi herceg még azon a napon este utazik el Berlinből.

— Molnar Viktor államtitkár lemondása. A kultuszminiszteriumnak egyik legrégebbi vezető tisztviselője, a testetől lelkestől liberális érzelmű Molnar Viktor, a napokban lemond államtitkári állásáról. Lemondási kérvénye a legközelebbi minisztertanács elé kerül. Mint felhivatalosan jelentik, az államtitkár hosszabb szabadságra a dalvidékre utazott. Molnar tavorását a Barkócy báró vezetésével működő klerikális körök masterkedései kényeztetették ki. Vegül is elkedvetlenedett és elhatározta, hogy visszavonul. Most a miniszteriumnak Balogh Jenő a politikai és Nyáray-Szabó Sándor az adminisztratív államtitkára.

— Miniszteri biztos. A földmívelésügyi miniszter Csernovics Diodor dr. miniszteri tanácsos, állami jószágigazgatónak a rudofegnadi ármentesítő és belvízlecsapoló társulatnál való miniszteri biztos munkáját további két év tartamára meghosszabbította.

— Hívók a pápa enciklikája ellen. Sarajevóból jelentik: A katolikus templomban tegnap délelőtt akarta a plébános a szószékről kiiridetni a pápának azon enciklikáját, a melyvel a katolikus ünnepek korlátozását rendeli el. Alig fogott a plébános az érseki pástorlevél kibirdetéséhez a jelenlevő hívók lehurrogták és közbekiabáltak: Nem egyezünk bele! Tisztelegjék kétezer éves vallásunkat! A plébános nem tudta lecsendesíteni a tömeget, amely a papságot is meg akarta támadni és csak a rendőrségnek sikerült a rendet helyreállítani azzal, hogy a tömeget kiszorították a templomból.

— Százerekre rugó család téglaszállításnál. Budapestről jelentik: Az utóbbi időben az építkezéseknél a vállalkozók rájöttek arra, hogy a téglaszállításoknál nagyobb családok történetek, de biztos adat hiyában a rendőrség nem tudta a tetteseket kézre keríteni. A rendőrség folyton figyelemmel kísérte az építkezéseket és ma hosszús kutatás után sikerült a tetteseket leleplezni. Megállapították, hogy több építkezésnél a pallér összejátszott a téglaszállító céggel és a pallérok nagyobb mennyiségről állították ki utalványt, mint amennyit az illető cég szállított. Legtöbb esetben a győmrői szállító Bród Erő és Frank Bernát céggel együtt követik el a visszaélést a pallérok, akiket azután ma rendőri felügyelet alá helyeztek. A károriási, mert minden egyes épületnél 100-150,000 darab téglát elikkasztottak el. A nyomozás tovább folyik.

— Meggyanusított kereskedő. A nagyhal-mágyi csendőrséget valaki figyelmeztette, hogy egy kishalmágyi ismert kereskedő az utóbbi hetekben kivándorlásra való csábítással foglalkozott és olyan embereket, akiknek eszük ágában sem volt Amerikába vándorolni, utle-velekkel látott el. Ez a kereskedő állítólag egy bécsi kivándorlásiügynökséggel áll összekötésben. A csendőrség nagy körültekintéssel indította meg a vizsgálatot és ma az illetőt őrizet alá vette. A kereskedő hallani sem akart arról, mintha ő bárkit is kivándorlásra csábított volna, háskutatást tartottak nála, hogy esetleg találják-e nyomtatványokat, amelyekből bűnösségét meg lehet állapítani, ilyenre azonban nem bukkantak a csendőrök és valószínűleg nem is sikerül bizonyítékot szerezni a meggyanusított egyén bűnössége mellett s alkalmasint már holnap szabadságra helyezik. Az se lehetetlen, hogy hosszú müve az egész feljelentés.

— Halálos vasuti baleset történt ma reggel az aradmegyei Marosborsán. Reggel 6 órakor futott be a marosborsai állomásra a 661. számú gyorsstehervonat. Amint a mozdony kereke a váltóra ért, a váltókönyök eltört és a mozdony s az utána következő három kocsi a szabad pályatestre futott. A vonatból eddig ismeretlen módon Bele András 28 éves fékező kiesett s a vonat kerekei alá került. A gyors orvosi segély sem tudta már megmenteni. A kisiklott vonaton a szerencsétlenül járt fékezőn kívül még négy vasuti alkalmazott volt, ezeknek azonban semmi bajuk nem történt. A mozdony és a kisiklott három kocsi erősen megrongálódott. A vasutkára mintegy 30-40 ezer korona.

— A kocsija alá került. Vassits Miklós 57 éves fuvaros ma délután bort szállított a vasutra. A kocsija mellett ballagva hajtotta a lovakat és a fagyott havon elcsuszva a kocsi kerekei alá került, melyek a bal vállát összetörték. A mentők a kórházba szállították.

— Meggyanusított kereskedő. A nagyhal-

!! Hatóságilag engedélyezett végeladás !!

Összes raktáron levő kész cipőárui-
mat üzletfelosztás miatt minden elfo-
gadható árban kiárusítom.

KLEIN JÓZSEF
ARADON, PETŐFI-UTCA.
Városi és megyei telefon szám 826.

— **Katonaszabadító asszony.** Szatmárról jelentik: Az itteni esendőrség letartóztatta Kunpán Lászlóné született Vedres Floriana asszonyt akit azzal gyanúsítottak, hogy katonaköteles legényeket szöktet ki Amerikába utlevél nélkül. A különös foglalkozású asszonyt épen akkor tartóztatták le, amikor egy huszonöt tagból álló katonaköteles társaságot akart utnak indítani Amerika felé.

— **Az Opre-féle gőzfürdő teljesen modernül átalakítva minden komforttal, vasárnap megnyit.** Az egész helyiség kedves bonyomást gyakorol. A medence terem világos színe elűti a gőzfürdők szokott komor színétől. A villanyvilágítás és a reggeli 5 óras nyitás lehetővé teszi a korai fürdést. Szerdai és pénteken árkedvezmény.

— **A Polgári Takarékpénztár adományai.** A Polgári Takarékpénztár igazgatósága a közgyűlés által közölcokra megszavazott összezből a következő egyesületeknek és intézményeknek juttatott adományokat: Aradi tanító testület segély alap, Kereskedelmi akadémiái segélyegylet, 48 as honvéd egylet, Kereskedők köre, Aradi és vidéki tanító egyesület, Aradi torna egyesület, Chavra kadischa, Aradi zsidó koma egylet, Aradi vörös kereszt-egylet, Polgári leányiskola segély-egylet, Aradmegyei jegyzők köre, Magyar nyelvterjesztő és betegsegélyező egylet, Kossuth Lajos betegsegélyező-egylet, Izraelita jótekonny-egylet, Tanítóképző pördei segély-egylet, Evangélikus református hitközség, Izraelita kiházasító egylet, Polgári jótekonny-egylet, Nepkonyha, Gimnázium és reáliskola segély-egylet, Iparos rokkant alap, Polgári jótekonny nőegylet, Izraelita jótekonny nőegylet, Szegénytanulók segélyező-egyesülete, Fa- és fémipariskola ösztöndíj, Országos színész-egyesület nyugdíj alap, Ágostai ev. szegény tanulók segély alapja, Ag. ev. orgona alap, Ségzi szegény tanulók napközi otthona, Fehér kereszt-egyesület, Kossuth utcai napközi otthon, Aradi iparosok betegsegélyező és temető-egylete, Aradi polgári betegsegélyező és temető-egylet, Önkéntes tűzoltó kör, Aradi állatvédő-egylet, Munkás rokkant nyugdíj-egylet aradi fiókja, Szentpéteri iskola-otthon, Illés-utcai napközi otthon, Rendőrségi és tűzvédelmi nyugdíj-egylet, Eleki szegény mehez, Képzőművészeti társulat, Rabsegélyező egyesület, Aradi filharmonia-egyesület, Aradi siketnémák iskolája, Aradi atletikai klub, Aradi testgyakorlók köre, Fűr utcai iskola napközi munkatérme, Aradi uttelepi iskola napközi otthon, Aradi fotoklub, Munkásgimnázium bizottság, Szerexyházi dülfi állami népiskola, Aradi turista egyesület, Első aradi temető és betegsegélyező egylet, Aradi építő iparosok szövetsége, Aradi magántisztviselő-egyesülete, Aradi munkásbetegsegélyező-egyesület, Országos magyar iskola egyesület aradi fiókja, Waggongyari dalkör, Gizella-utcai iskola napközi otthon, Csutora utcai iskola napközi otthon, Arad szab. kir. városi arvatárs, Aradi gyermekkorház, Országos ügyvédi nyugdíj intézet, Arad tanyai iskola napközi otthon, Aradi zenekedvelők egyesülete, Erzsébet ársi testvér egyesületeket segélyező testület, Aradi máv d. egylet, Aradi borbély- és fodrász-egylet, Vidéki hírlapírók országos szövetsége, Aradi post-alkalmazottak önszegélyező pénztára, Aradi ház-egylet, Arad Good Templar páhól, Kolose-egylet, Aradi oseréd otthon, Gáj külvárosi iskola napközi otthon, Aradi újságírók segítő egyesülete, Boncsfalvai állami segélyezett községi iskola, Magyar vaskerek-alkalmazottak vas- és fémipari tisztv. orsz. nyugdíj-egyesület aradi fiókja.

— **Pénz farsangi szükségletekre,** dacára a magas kamatlábnak, megis a régi olcsó feltételek mellett kapható ingatlanokra u. sz. tisztviselői és váltó kölcsönök Szűcs F. Vilmosnál Karolina-utca 8.

— **Bíró Lajos:** Gloria és Kohor Tamás Komédiák (a szerzők e két legkiválóbb újdon-ága) 442 és 424 old. tartalommal, nagybatús nyomással a színpadon 1 kor. 90 fill. értékűvel kaphatók Kerpel Izsónál, Aradon. Telefon 385. 4871

— **Paratlan alkalmi bevásárlás.** Tulhalmozott raktár miatt bevásárlási áron árusítja Weinberger Ferenc ékszerész Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota) remek szép ékszereit, zsebóráit és ezüstnemű raktárát. Telefon 499. 6029

— **Üzleti könyvek, u. m. straszák, naplók, főkönyvek, másoló könyvek, a legmodernebb irodalmi cikkek, mindenféle papíráruk, nagy készlete.** Az összes könyv és hangjegyvudóságot raktáron. Nagyválasztéku könyv- és zenemű antikvárium. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár és zeneműkölcsönző intézet. Kerpel Izsónál, Aradon. Telefon 385. 4871

— **Jux cikkek és álarok Kerpel Izsónál.** 4871

— **Lejter előtt rendkívüli árleszállítás legfinomabb készletek, muff ridikülők, finom bőrarcuk, szép színházi táskák, színházi látszó-vek és más arukban rendkívüli occációs árak, Hegedűs Gyula kereskedésében Arad, Andrassy-tér 15. Telefon 506.**

— **Karácsonyrol maradt divatlevélpapírok** dobozokban, óriási készlet a Weitzer János-ut-ában egyesített könyv- és papirkereskedésünkben olcsón árusítatnak. Telefon 517. *Ingusz I. és Fia.*

TORVÉNYKEZÉS.

§ **Jakabffy Iván vizsgálati fogsága.** Megirtuk, hogy *Jakabffy Ivánt*, a dagadlag családból származó ifjút, a szegedi törvényszék vadtanácsa vizsgálati fogságba helyezte. *Jakabffy* a határozat ellen felfolyamodott a táulához. Ugy látszik azonban, nem akarja a szánalomra méltó gavallér, hogy ügye sokáig elhúzódjon, mert szombaton délelőtt jelentkezett a vadtanács elnökénél:

— **Visszavonom a felfolyamodásomat,** — mondotta rezignálisan. — **Hadd jöjjön minél előbb, aminek jönni kell.**

A folyosón közönyösen, elszántan monddotta:

— **Nem bánom, ha tíz évre ítélnek is.** Nekem már ugyis mindegy!

A főtárgyalást most már ugy lehet, februárban megtartják a szenzációs ügyben.

— **Miért nem akarja, hogy szabadlábra helyezték, hiszen akkor jobban tisztázhatná magát a vád alól? kérdezték t. l.**

— **Mindegy már ennexem, felsíte *Jakabffy* — elhagyott mindenki, senki sem akar segíteni rajtam.**

— **Hogy juthatott ennyire, hogy hamisított?**

Idegesen felelt:

Nem hamisítottam! Megengedte az anyám, hogy aláírjam a nevét. Igenis, megbízottja voltam és gazdaságának vezetője. Jogom volt nevében üzletet kötni.

— **Az anyja mást mond.**

— **Eh, egy szavába kerülne és kiszabadíthatna. De nem teszi, nem.**

— **Mit gondol, elítélik?**

— **Nem bánom. Ugyan mit is kezdenék most. A börtönben majd megkapulok valami munkát és ha kiszabadulok, foglalkozás után nézek.**

És ha felmentik?

— **Igazan nem tudom, mihez kezdjek akkor. Nem tudom... nem tudom...**

§ **A szereelmes leány öngyilkossága.** Ez év augusztus 30 án történt, hogy *Máté Anna* 20 éves varróleányt az ötemetőben átlőtt homlok-
kal, halva találta. A rendőrség megállapította, hogy a varróleány öngyilkosságot követett el. A nyomozás során az öngyilkosság előzményei is kiderültek. *Máté Anna* körülbelül egy év óta szerelmi viszonyt folytatott *Pépa József* 22 éves ügyvédi írnokkal. A fiatalok nem lehettek egymásé, mert mindketten nagyon szegények voltak. A szerelmi viszonynak azonban következményei jelentkeztek. Ekkor a leány elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Augusztus 30 án *Pépa Józseffel* együtt kiment az ötemetőbe. Itt elbeszélgettek egy ideig, majd a leány arra kérte *Pépa*-t, hogy egy levelet vigyen el egyik ismerősének. Ezután a leány elkérte a távozó *Pépa*-tól revolverét s mikor már kedvese elment, föbe lötte magát. A kir. ügyészseg öngyilkossághoz való segélynyújtás címén emelt vádat *Pépa* ellen, ki a vádirat szerint a leánynak a revolverét, habár tudta, hogy kedvesének mi a célja. *Pépa* a mai tárgyaláson azt hangoztatta, hogy neki sejteltse sem volt kedvesének szomorú tervéről, sőt mikor odaadta a leány elkérte tőle a revolvert, azt mondotta, hogy a sötét temetőben fél fegyver nélkül, egyedül hazamenni. Miután *Pépa* tagadásával szemben a vád nem tudott bizonyítékot produkálni, a törvényszék az ügyvédi írnozt felmentette.

§ **Ételt csaló.** Ravasz módon akarta *Szír Ádám* 78 éves ménesi földműves *Szír György*-né nevű sógornőjét kis földjéről megfosszani. *Szír Ádám* ez év augusztus 24-én megjelent *Molek Lajos* dr. aradi közjegyző előtt egy román asszony kíséretében, akiről azt állította, hogy sógornője, *Szír György*-né. *Szír Ádám* és az asszony a közjegyző előtt egy adásvételi szerződést kötöttek, mely szerint *Szír György*-né ménesi ingatlanát 400 koronáért eladta *Szír Ádám*-nak. A ravasz földműves az adásvételi szerződés alapján sógornője ingatlanát annak tudta és beleegyezése nélkül átíratte a saját nevére. A bűnös manipuláció azonban véletlenül kiderült s így *Szír Ádám* korokirathamisítás büntetével vádoltva állott ma az aradi törvényszék előtt. *Szír*-et, ki büntetett előéletű ember, egy évi fogházra ítélték.

SPORT.

+ **Sport-ünnepély a városligeti jégpályán.** Aradváros közönségeinek a közeli napokban kellemes sportélményben lesz része. Az aradi korcsolyázó egylet e hó 25-én, esütörtökön rendezi ez idén első házi versenyét Aradon. A házi verseny igen sikeresnek ígérkezik; annak rendezését az aradi származású *Strifler Ferenc*, Debrecenből Aradra helyezett főgymnáziumi tornatanár volt szives vállalni. *Strifler Ferenc* nemcsak jeles tornatanár, hanem kiváló atléta, tornász és elsőrendű korcsolyázó, kinek neve a főáros sportköreiből elővívően ismert. A házi verseny e hó 25-én, esütörtökön délután fél 3 órakor veszi kezdetét a városligeti jégpályán a következő sorrend szerint:

1. 100 yardos gyorskorcsolyázás középiskolák első oszt. számára. 2. 60 yardos gyorskorcsolyázás elemi iskolák számára. 3. 200 yardos gyorskorcsolyázás középiskolák felső oszt. számára. 4. 500 yardos gyorskorcsolyázás egy-

Gyapju swaeterek, sapkák, keztyük és bokavédők legnagyobb választékban

Bársony Andor

harisnya-, kötött és szövött-áru üzletében kaphatók

5961

Arad, Szabadság-tér 17. szám.

Telefon 642. szám.

leti tagok számára. 5. Mükoresolyás középiskolák felsőbb osztályai számára. 6. Mükoresolyás egyleti tagok számára. 7. Mükoresolyás egyleti nőtagok számára. 8. Díjak kiosztása. Az 5. pontban egy előírt és egy szabadon választott gyakorlat, míg a 6. és 7. pontban egy szabadon választott gyakorlat végzése kötelező. Az előírt gyakorlatot, amely a városligeti csarnokban rajzban kifüggesztetik, a jégpályán Strifler Ferenc tornatanár mutatja be a jelentkezőknek. Minden versenyszámban az első nagy ezüst, a második kis ezüst, a harmadik bronzéremmel díjazatik. Nevezéseket a jégpálya pénztáránál fogadják el csütörtök déli 12 óráig, ahol a nevezési díjakat is fizetni kell. Nevezési díjak az elemi iskolák részére személyenként 20 fillér, a középiskolák alsó és felsőbb osztályai részére személyenként 40 fillér és tagok részére 1 korona. A verseny napján, csütörtökön délután fél 5-7 óráig katonazene fogja szórakoztatni a közönséget. A háziversenyt természetesen csak megfelelő időjárás mellett tartják meg és amennyiben az idő enyhése miatt esetleg csütörtökön megtartható nem lenne, ezt a lapokban csütörtök reggel nyilvánosságra hozzák.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy leány. Sajnáljuk, de ezt csak magánhasználatra tartjuk alkalmasnak. A nyomdafestékre nem érett meg.

C. Eltettük akkorra, amikor aktuális lesz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZIEKEDÉS.

= Szőlősgazdák Országos Egyesülete a hó 20 án közgyűlést tartott melyen az aradvidéki szőlősgazdák képviselőitében Vojtek Alajos vett részt. Vojtek a szőlőmoly és szőlőmolyhernyó elleni védekezésről tartott szakszerű előadást, amelynek alapelvei a közönség általános tetszésével találkozott. Több szőlőtermelő vidékről felkérték Vojteket, hogy előadását ott ismétlje meg.

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

1912. január 22.

Budapest, január 22

Készárú.

Kínálat, vételkedv gyenge, 6 ezer mm. tartott.

Határidő.

Déli
sárlat

2 órai
sárlat

Buza 1912. áprillist	11.86	11.87	11.88	11.89
Buza 1912. májusra	11.75	11.76	11.76	11.77
Buza 1912. októberre	10.99	11	11	11.01
Kosz 1912. áprillisa	10.34	10.35	10.38	10.39
Kosz 1912. októberre	9.10	9.11	9.11	9.12
Vengeri 1912. májusra	8.80	8.81	8.83	8.84
Zab 1912. áprillisa	9.84	9.85	9.82	9.83
Zab 1912. októberi	8.46	8.47	8.48	8.44

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti Értéktőzsde (Tav. jeleltes).

— Január 22. —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	110.25
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	90.45
Magyar koronajárdék 3 ^o / _o	78.25
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	90.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92.25
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	210.—
Tiszassab. és szegedi sorsjegy kölcsön	149.—
Osztrák járdék papírban	90.75
Osztrák járdék esztibe	94.—
Osztrák járdék aranyban	114.—
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	10.75
1880. évi osztrák államsorsjegy	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	20.—
Magyar hitelbank-részvény	852.—
Osztrák hitelintézet részvény	654.—
Osztr.-magy.-államvasúti részvény	729.25
90 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.50
London vista	240.92 ¹ / ₂
Páris vista	95.40
90 márkás arany	23.52

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. január 22.

Buza (szokvány-minőség):			
75 kilogrammos	—	—	10.85—10.90
77	—	—	10.95—11.00
78	—	—	11.05—11.10
79	—	—	11.10—11.15

Buza (Temesvári keresk. áru):			
75 kilogrammos	—	—	10.75—10.80
Rosa	—	—	9.50—9.55
Arpa	—	—	8.60—8.70
Zab	—	—	8.80—8.90
Tengeri	—	—	8.05—8.10

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1912. január hó 23-án

B) bérlet.

B) bérlet.

A lengyel menyecske.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Kurt Kraatz és Georg Okonkowsky. Zenéjét szerző: Jean Gilbert. Fordította: Faragó Jenő. Rendező: Polgár Sándor. Karnagy: Tünger Árpád.

SZEMÉLYEK:

Madaras	Polgár S.	Fecske	Várnay Jenő.
Gabriella	Benkóné	Sofinszky	Gyöző A.
Ily, leányuk	Neogrady D.	Maroska	Mucsi Anna.
Hekuba	Huszár K.	Tamaska	Csáki Ferenc
Marga, neje	Diósy Nusi.	Fénymáz Mór	Kulesár L.
Fedor János	Vass Jenő.	Musa	Várnainé.

Kezdete este 8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma kedden, 1912. január 23-án:

Csak három napig!

1. A kutya mint vádló. Dráma. — 2. Fajankó kalandjai meseországban. Látványosság. 3 felvonásban. A főszerepet játssza: Pali a mozi kedvence. Sláger kép.

Az előadások kezdete délután fél 6 órától folytatódásgoson 11-ig tartatnak.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-es hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér.

URANIA

szépirodalmi színház.

(Máró Simeon-csok 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden, 1912. január 23.

1. Nekem ugyan gratulálhat. Humoros. — 2. Méhézet. Természet után. — 3. Segíts magadon. Humoros.

A blüös anya. Dráma 3 felvonásban. 2000 méter. Sláger kép.

Előadások a. n. fél 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTÉR.*

Dr. Tabakovits György

ügyvéd irodáját Budapestről Aradra, Deák-Ferencz-utca 30. szám helyezte vissza. Telefonszám. 891. ■ 820

Az emberiség jótévedői voltak

és maradnak is sokáig Fáy valódi szödeni ásvány-pasztilái, amelyek 25 évvel ezelőtt szálltak ki először a világba és vitték szét a szödeni gyógyítóforrások hatását a távolba. Számtalan emberen segítettek, a kiket hurut, köhögés, rekedtség, elnyájkasodás gyötör s ma már anynyira el van terjedve, hogy mindenütt ismerik és használják. Fáy valódi Szödenije 1 korona 25 fillérért mindenütt kapható. 11

Legujabb divatu cipők
estélyi és alkalmi

Valódi amerikai utcai, vadász, sár és

hó cipők.

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPOK.

Egységárban: 1216

K 16.50 és K 20.50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Popper Testvérek

a
Forray-utcában

feltűnést keltő

farsangi ajándékkal

lepi meg a közönséget.

Az összes itt felsorolt cikkek
finom kivitelben összeállítva.

10 forintba számítja

- 1 angol női ruhaszövet teljes
costümre.
- 1 vég kelengye vászon 6 női ingre.
- 1 angol gyapju Plaid tigris mintájú
- 1 selyemsál világos és sötét színben
- 1 selyemmel himzett bluz.
- 1 pár angol svéd keztyű.
- 1 fél tucat vászon vagy batisz
zsebkendő.
- 1 fél tucat női kötött harisnya.
- 1 gyönyörű fali dísz kézi festéssel.
- 1 prima cloth esőernyő

Ezen árak jan. 30-ig érvényesek.

Kérjük a nagyérdemű
közönséget e lapra hi-
vatkozni. 5205

Postán való szétküldés
utánvét mellett pontosan
és gyorsan eszközöl-
tetnek.

Feltűnő olcsóságok!

Alkalmi ajándékok
legolcsóbb

beszerzési forrása

Az alant felsorolt áruk
ujévig leltározás miatt
leszállított árban kapha-
tók: Damaszt asztalemű
és ágykiszőttek, szőnye-
gek, vásznak, női- és férfi-
szövetek, parchetek. stb.

MAUTHNER R.

olcsó áruháza

5821 Hunyadi-utca 1. szám.

Tanulóleányok

heti fizetéssel

könyvkötészetünkbe
felvétetnek.

Mányi M. és Társa

mészárszékében mezőhegyesi állami
birtokból 355

szopós bárány-hus
nagy és kis mennyiségben kap-
ható: eleje 1 kor. 60 fillér, hátulja
2 kor., ugyszintén tiszta

sertés-zsir

1-68 kor. kicsinyben és nagy-
ban árengedménnyel. Tisztelettel

Mányi M. és Társa

Boros Beni-tér 16. sz.

8000 korona

évi jövedelmet hajtó
kizárólagos

festék- és

kefe áru-üzlet

más vállalkozás miatt
sürgősen és rendkívül
előnyös feltételek
mellett 315

eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhoz László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-
utca 2. sz. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szives tudomá-
sására hozom, hogy a téli idényre
már megérkeztek a bőrkülönleges-
ségek. Elvállalok a legújabb divat
szerint

férfi-, női- és gyermek-cipők

készítését, valamint Orthopéd-cipő-
ket fájós lábakra. Megrendelések
48 óra alatt eszközöltetnek. Vissza-
maradt cipők jutányos áron kap-
hatók. Becses pártfogást kér a
legmélyebb tisztelettel

VÁRHOZ LÁSZLÓ,

a legosi honvédezdred tisztikarának szállítója.

FOGAK

és fogsorok, aranyhidak és koró-
nák ideálisan szépen, rágásra
kitűnőek, készülnek

HALMOS

fogtechnikai műtermében Asztalos
Sándor-utca 10. sz. sz. (Szabadság-
tér és Asztalos Sándor-utca sarok,

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 688.

4371

Diszes táblákkal vannak megjelölve a

„Dózsá- kenyér”

elárusító helyei.

5859

Pénztárkezelésben

alapos gyakorlattal bíró

: leány :

február hó 1. belépésre

állást nyer.

Ajánlatok „Részvénytársaság”
jeligére e lap kiadó-jába
kéretnek.

Ezen rovatban minden szöveg-
esetben belkötésnek ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utján keresztül — a szövegben a szöveg előír — vagy levélbélyegekben. Tűnéskorláttal a hirdetés száma mindenkor szövegétől függően megkeresésenként, (a jelölt leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszlevegő csatolható. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerinti számított. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 20 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a közlésben előhúzással jelölendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban díjlanul megkeresendő. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt kérdésnek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert ártottuk semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem vesszük, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Uraim!

2 intelligens 20—30 éves szerény, jó gazdaasszonynak való leányt férjhez adnék. Hozomány csekély. Komoly levelek lesznek figyelembe véve. Arad, főposta „Protekcio 20—30“ jellege alatt kérek. 296

Szép fogakat

Építeni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin foggerémje. I 5251

LEVELEZÉS.

A városi kávéházban

vasárnap délután az ablaknál ülő bájos hölgyet esengve kéri a sarok asztalnál ülő bámulói, tudassa ismerkedés hol és mikor lehetséges. Triumvirátus, postarestante. 354

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-5251

OKTATÁS.

Február 1-én

új gépirási, gyorsirási és könyv-
vitelei tanfolyam veszi kezdetét. Tar-
3 hónapig. Beiratkozni az egyes
szakaszokra is lehet. Díjlan,
biztos állásközvetítés. Jelentkezni
lehet Ziffer Sándornál, József fő-
herceg-ut 7. 4904

Ha peccésen a ruhája

csak a „Purinált“ használja. Vojtek
és Weisz-tól. I 5251

A világhírű Nachtmann gyógy-
szerész vegy. prep.

Egészségi gyapot dohányzóknak

és ezen gyapottal ellátott eredeti
vegy. prep. Antinikotin „Hygea“
cig. hüvelyek kaphatók kizárólag

Bauer Gyula

Arad, Minorita palota.

Egyetlen szer tudományosan be-
bizonyítva nikotin ellen.

1 doboz 80 fillér. 291 Világshabadalom.

ALKALMAZÁST NYER.

Fűszer-, vas-, tisztítótém-
ben egy tanuló felvétetik. Men-
czler A. Adolf, Pankota. 79

Gép- és gyorsírásban

perfect kisasszony február 1-ei
belépésre kerestetik. Cim a kiadó-
hivatalban. 313

Szobainas és szakácsné

házaspárt keresek február 1. belé-
pésre Kazinczy-utca 8 szám. 323

KIADÓ LAKÁS.

Ne írja ki

a szövegére, ha kiadó lakása
van, mert sok fölösleges
szöveget zúdít magára
a lakásra. Hirdessen az

„Aradi Közlöny“

apróhirdetésnek „Kiadó
lakás“ rovatban és minden
alkalmatlanság nélkül kap-
hat kedve szerinti lakót.

Kiadó

6 szoba, téli kert, előszobából álló,
legmodernebbül kiállított úri lakás
az Erzsébet-köruton (megyeház
mögött) Bővebbet Erzsébet-körut
18., földszint 1. 348

Kiadó

modern parkettás utcai lakás vil-
lany- és gázvilágítással, május 1-re.
Bővebb felvilágosítást nyújt ugyan-
ott Dr. Bajtay, Perényi-4. 316

Orezy utca 21.

számu házban egy hat szobás lakás,
remek gyümölcsös kerttel május
elsejére kiadó. Bővebbet Földes
Kelemennél. 311

Modern

3 szoba, fürdőszoba, üvegezett fo-
lyosó és mellékhelyiségekből álló
utcai lakás május 1-re kiadó.
Bővebbet Dr. Angel Istvánnál,
Városháza. 258

A városház közelében

egy elegánsan butorozott szoba,
esetleg úri ellátással, kiadó. Kiss
Ernö-u. 4. 356

Munkácsy Mihály-utca

5. sz. két utcai, 2 udvari szoba
és hozzátartozó mellékhelyiségek,
zárt folyosó, május hó 1. kiadó.
Bővebbet ugyanott. 357

Tököly-tér 4. sz. bérlház

szabad kézből eladó. Értekezhetni
Wolff Aladár Bélánál, Munkácsy
Mihály-utca 4. 357

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti
Vojtek és Weisz fertőtlenítő sze-
relvel. I-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Egy tisztességes

leány mindenek vagy szoba-
leánynak ajánlkozik. Cim a kiadó-
hivatalban. 360

Magyar német levelező

a vas és mólör szakmából, ki je-
lenleg cégvezető, tehát önállóan
működik és utazásra is alkalmas.
Aradon vagy annak közelében meg-
felelő állást keres. Megkeresések
„26—300“ jellegre kéretnek. 844

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ha igazán jó és szakzerű

angol bőr-butort, vagy háló, ebédlő
és salon fabutort venni óhajt, ugy-
szintén függönyöket, szőnyeget,
divánt, afripue és löször-matracot,
forduljon a készítőhöz, Berán Antal
és Fia céghez, Gróf Hunyadi-palota,
Förroy-utca. Ugyanott minden e
szakmába tartozó javítások és át-
alakítások és tapétázás elvállal-
tatik. Meglepő olcsó árak. 47

Üzleti könyvek

és irodaszerek legjutányosabban
Pichler Sándornál Szabadság-tér
1. sz. kaphatók. 2551

Villanyvilágítás

felszerelés eladó, u. m. egy benzin
motor, dinamó, kapcsoló-tábla és
lámpák. Cím a kiadóban. 281

Eladó:

Több alig használt, de majdnem
új vonógépek, billiárd-részek, kü-
lönböző nagyságu és méretű desz-
kák. Egy teljes felszereléssel ellá-
tott amerikai hullám-körhinta hoz-
závaló nagy kintornával (verkli)
és nagy fedő-ponyvával. Kom-
ment löszerszámok. Mindezek min-
den elfogadható árban kaphatók.
Szivességből felvilágosítást nyújt
Rubinstein Mór szállítási irodája. 340

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Összes raktáron levő kész cipő
áruimat üzletfelosztás miatt min-
den elfogadható árban kiarsítom.
Klein József Aradon, Petőfi utca.
Városi és megyei telefon 826.
szám. 3785

Üzleti könyvek,

rajz- és írószerek, diszlelvélpapi-
rok legjutányosabban árban. Tolnai
Világlapja számonként és bérlet-
ben házhoz szállítva. 112.000 kö-
tetes elsőrendű kölcsönkönyvtár,
mérsékelt olvasási díj mellett. Re-
mek imakönyvek olcsón kaphatók.
Krausz Paulin, könyv- és papir-
kereskedés, színház-épület. 4481

A borvédő

megvédi csapon álló megkezdett
borát ecetesedés, virágzás és min-
dennemű borbetegségek ellen. Voj-
tek és Weisz. I-5251

Dívatlevélpapírok

legújabb, legszebb kivitelben dobo-
zonként 8—, 6—, 4— és 2—
korona helyett 4—, 2— és 1 kor-
nára árusítatnak, amíg a készlet
tart Ingusz I. és Fia könyv- és
papirkereskedésében, Weitzer-utca.
Telefon 517. Helybeli képeslapok
darabja 4 és 2 fillér. Képes mű-
vészártyák leszállított árban. 555

Menyasszonyi ajándékok

óriási választékban és legolcsób-
ban beszerezhetők. Tombolatárgyak
mélyen leszállított árban kaphatók
Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa
és díszműáru üzletében Aradon
Ándrássy-tér 20. 4801

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos,
egyanott 2 butorozott utcai szoba
Luther Márton-utca 1. sz. a., eset-
leg azonnal is átvehető. 5188

Eladó

családi körülmények miatt azon-
nal a főtéren egy csinos kis üzlet
áruval vagy anélkül. Cim a kiadó-
hivatalban. 347

Egy jóforgalmu

vendéglő és mézárászék házzal együtt
betegség folytán olcsón, örök áron
eladó. Bővebbet Krebs Károly tulaj-
donosnál, Lippa, Temesmegye. 345.

KÖLÖNFÉLE.

Gyermekruhák, női ruhák
valamint f-hérművek varrá-
sát jutányosan elvállalja M. Gy.-né
Dessewffy utca 16. sz. alatt. 351

Ügyes kárptos

ajánlkozik e szakmába bármily
kárptos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, ugy saját műhelyé-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelemelés
nélkül. Stahl M., Thököly-tér 7. sz.
2237

Kopott parket

tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és
Weisz parket-pastájával dörzsöli
fel. I-5251

Épület és díszműbádogos

munkákat legjutányosabban készit
egy helyben, mint vidéken Diamant
Jenő Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán
(Polgári iskolával szemben.) 3681

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, Voj-
tek és Weisz-tól. I-5251

Apró hirdetések

folytatása.

INGATLAN.

Aranykéz-utca

11. számú ház szabadkézből eladó. Bővebbet ugyanot a háztulajdonosnál. 7126

Andrényl Károly-u. 6. sz. ház kerttel eladó. 350

Eladó

S-Határ-utca 16. számú ház, 5 utcai szoba és mellékhelyiségek. Bővebbet Aulich Lajos-utca 13. szám. 119

Galsán

eladó egy új sarokház 4 szobás lakással, pincével. Üzlethelyiségnek is kitűnő. Bővebbet: Szabóné, Galsa (Aradm.) 340

Téglagyárnak

30 holdas terület, közvetlen a város közelében, kerestetik. Ajánlatokat kér Mérnöki iroda Budapest, Vörösmarty-utca 53. földszint 2. 271

Vidéki ingatlan,

melyben éveken át vegyeskereskedés és italmérés volt, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet Ehrenfeld Ignác fűszernagykereskedőnél Aradon. 822

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT VÉG-

ELADAS FOLYAMATBAN VAN!

Felkérem a hölgyeket, kik még nem vásároltak az alkalmi vételekből, sziveskedjenek meggyőződni olcsóságaimról. Különösen ajánlom vászon és fehérnemű nagyraktáromat, egész vég finom vászon 6 forint, vékonyszálú 7.50 forint. Kész női ingek, kirakatban látható, igen jó minőség 1.65 frt. ugyanaz madapolán minőség 2.25 forint, és vászonból 2.60 frt. e három fajta mind kézi nimzéssel van, csakis nálam kapható, még van vagy 90 darab.

HOFFMANN SÁNDOR, ARAD
Szinház-épület.

Szép réz karnis 1.75 forint.

Szörmebék és muffok minden elfogadható arban.

Mindenféle maradékok felárban.

Lakás!

Erzsébet királyné köruton

(az igazságügyi palota mellett) épült új házban 1, 2, 3, 4, 5 és 7 szobás

modern lakások,

műhely és raktárnak alkalmas pincék

gárgon lakások május 1-re kiadók.

Felvilágosítást ad József-füherceg-ut 18. szám alatt a házmaster. 87

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban 10

Diamant-nél

At-óti Péter-utca 2. (3. emelet)

Biztosítom, hogy nem bánja meg

ha finom arany ékszert, brilliáns és gyémánt ékszert vagy pontosan járó zsebórát akar venni

alkalmi ajándéku

ha elmegy az olcsó bevásárlási helyre a Forray-utcába

ZINNER

VILMOS 3102

ékszerész és óráshoz akkor

Biztosítom, hogy nem bánja meg.

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treville,
Arnoldson Sigrid,
Medgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petráss Sári,
Fedák Sári,
Berky Lilli stb.

mind, mind az egész ország hölgyközönsége csakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett

Havasi gyopár krém

használ.

Nagy tégely. 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
Mosdóvíz . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár:

5093

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Aradon kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Ernyő, fűző, egyenes-tartó és haskötő különlegességek készítője

Varga D. Dani

Arad, Andrásy-t. 20

Telefon 808. szám.

247

Biztosító

részvénytársaság, mely a tűz, baleset, szavatossági, betörés és löbbiztosításokat műveli,

Arad és Aradmegye részére kiterjedő

tevékenységét

szándékozik szervezni. Reflektánsok, kik jó összeköttetéssel bírnak, küldjék jelentkezésüket „Existencia 7051” jellegére Haassenstein és Vogler-hoz Iaulus és társa Budapestre. 6781

KÁVÉ

nyersen vagy frissen pörkölte.

TEA

legfinomabb fajokból keverve.

RUM

eredeti és saját töltésű üvegekben csakis az

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEABEHÓZATALNÁL

Arad, Andrassy-tér 20. sz. a. kapható.

Telefon 609. szám.

Halló!!

Most érkezett meg Hamburgon át 500 klgr. valódi

Kinai

császárkeverék

Thea

10 deka 60 krajcár.

Egyedüli lerakat

Németh Imre

cukorka kereskedésében.

Főüzlet:

Förrey utca 2 a. sz.

Fiók üzlet:

Andrassy-tér Központi szálloda mellett

Telefon 418.

M. kir. államvasut. k.

Téli menetrend.

Érvényes 1911. október hó 1-től.

Arad - Budapest							
Állomások	Szv. I-III	Gy. I-III	Szv. I-III	Gy. I-III	Szv. I-III	Gy. I-III	Szv. I-III
Arad	5:00	6:00	6:10	11:37	6:10	6:51	9:00
Sótonya	5:05	6:05		11:40	6:15	6:56	9:05
Békés	5:10	6:10		11:43	6:20	7:01	9:10
Löksháza	5:15	6:15		11:46	6:25	7:06	9:15
Bánhidalmaj	5:20	6:20		11:49	6:30	7:11	9:20
Országút	5:25	6:25		11:52	6:35	7:16	9:25
Kétegyháza	5:30	6:30		11:55	6:40	7:21	9:30
Ujkirya	5:35	6:35		11:58	6:45	7:26	9:35
Békés-Csaba	5:40	6:40		12:01	6:50	7:31	9:40
Békés-Földvár	5:45	6:45		12:04	6:55	7:36	9:45
Mezőberény	5:50	6:50		12:07	7:00	7:41	9:50
Gyoma	5:55	6:55		12:10	7:05	7:46	9:55
Mezőtúr	6:00	7:00		12:13	7:10	7:51	10:00
Pusztaszer	6:05	7:05		12:16	7:15	7:56	10:05
Pusztaszer-Pé	6:10	7:10		12:19	7:20	8:01	10:10
Szajol	6:15	7:15		12:22	7:25	8:06	10:15
Szekes	6:20	7:20		12:25	7:30	8:11	10:20
Ujnyir	6:25	7:25		12:28	7:35	8:16	10:25
Tápiógyörgye	6:30	7:30		12:31	7:40	8:21	10:30
Tápiószecső	6:35	7:35		12:34	7:45	8:26	10:35
Nagykátá	6:40	7:40		12:37	7:50	8:31	10:40
Tápiószecső	6:45	7:45		12:40	7:55	8:36	10:45
Tápiószőlő-Tápiószék	6:50	7:50		12:43	8:00	8:41	10:50
Mező	6:55	7:55		12:46	8:05	8:46	10:55
Szajol	7:00	8:00		12:49	8:10	8:51	11:00
Szekes	7:05	8:05		12:52	8:15	8:56	11:05
Ujnyir	7:10	8:10		12:55	8:20	9:01	11:10
Tápiószecső	7:15	8:15		12:58	8:25	9:06	11:15
Tápiószőlő-Tápiószék	7:20	8:20		13:01	8:30	9:11	11:20
Mező	7:25	8:25		13:04	8:35	9:16	11:25
Szajol	7:30	8:30		13:07	8:40	9:21	11:30
Szekes	7:35	8:35		13:10	8:45	9:26	11:35
Ujnyir	7:40	8:40		13:13	8:50	9:31	11:40
Tápiószecső	7:45	8:45		13:16	8:55	9:36	11:45
Tápiószőlő-Tápiószék	7:50	8:50		13:19	9:00	9:41	11:50
Mező	7:55	8:55		13:22	9:05	9:46	11:55
Szajol	8:00	9:00		13:25	9:10	9:51	12:00
Szekes	8:05	9:05		13:28	9:15	9:56	12:05
Ujnyir	8:10	9:10		13:31	9:20	10:01	12:10
Tápiószecső	8:15	9:15		13:34	9:25	10:06	12:15
Tápiószőlő-Tápiószék	8:20	9:20		13:37	9:30	10:11	12:20
Mező	8:25	9:25		13:40	9:35	10:16	12:25
Szajol	8:30	9:30		13:43	9:40	10:21	12:30
Szekes	8:35	9:35		13:46	9:45	10:26	12:35
Ujnyir	8:40	9:40		13:49	9:50	10:31	12:40
Tápiószecső	8:45	9:45		13:52	9:55	10:36	12:45
Tápiószőlő-Tápiószék	8:50	9:50		13:55	10:00	10:41	12:50
Mező	8:55	9:55		13:58	10:05	10:46	12:55
Szajol	9:00	10:00		14:01	10:10	10:51	13:00
Szekes	9:05	10:05		14:04	10:15	10:56	13:05
Ujnyir	9:10	10:10		14:07	10:20	11:01	13:10
Tápiószecső	9:15	10:15		14:10	10:25	11:06	13:15
Tápiószőlő-Tápiószék	9:20	10:20		14:13	10:30	11:11	13:20
Mező	9:25	10:25		14:16	10:35	11:16	13:25
Szajol	9:30	10:30		14:19	10:40	11:21	13:30
Szekes	9:35	10:35		14:22	10:45	11:26	13:35
Ujnyir	9:40	10:40		14:25	10:50	11:31	13:40
Tápiószecső	9:45	10:45		14:28	10:55	11:36	13:45
Tápiószőlő-Tápiószék	9:50	10:50		14:31	11:00	11:41	13:50
Mező	9:55	10:55		14:34	11:05	11:46	13:55
Szajol	10:00	11:00		14:37	11:10	11:51	14:00
Szekes	10:05	11:05		14:40	11:15	11:56	14:05
Ujnyir	10:10	11:10		14:43	11:20	12:01	14:10
Tápiószecső	10:15	11:15		14:46	11:25	12:06	14:15
Tápiószőlő-Tápiószék	10:20	11:20		14:49	11:30	12:11	14:20
Mező	10:25	11:25		14:52	11:35	12:16	14:25
Szajol	10:30	11:30		14:55	11:40	12:21	14:30
Szekes	10:35	11:35		14:58	11:45	12:26	14:35
Ujnyir	10:40	11:40		15:01	11:50	12:31	14:40
Tápiószecső	10:45	11:45		15:04	11:55	12:36	14:45
Tápiószőlő-Tápiószék	10:50	11:50		15:07	12:00	12:41	14:50
Mező	10:55	11:55		15:10	12:05	12:46	14:55
Szajol	11:00	12:00		15:13	12:10	12:51	15:00
Szekes	11:05	12:05		15:16	12:15	12:56	15:05
Ujnyir	11:10	12:10		15:19	12:20	13:01	15:10
Tápiószecső	11:15	12:15		15:22	12:25	13:06	15:15
Tápiószőlő-Tápiószék	11:20	12:20		15:25	12:30	13:11	15:20
Mező	11:25	12:25		15:28	12:35	13:16	15:25
Szajol	11:30	12:30		15:31	12:40	13:21	15:30
Szekes	11:35	12:35		15:34	12:45	13:26	15:35
Ujnyir	11:40	12:40		15:37	12:50	13:31	15:40
Tápiószecső	11:45	12:45		15:40	12:55	13:36	15:45
Tápiószőlő-Tápiószék	11:50	12:50		15:43	13:00	13:41	15:50
Mező	11:55	12:55		15:46	13:05	13:46	15:55
Szajol	12:00	13:00		15:49	13:10	13:51	16:00
Szekes	12:05	13:05		15:52	13:15	13:56	16:05
Ujnyir	12:10	13:10		15:55	13:20	14:01	16:10
Tápiószecső	12:15	13:15		15:58	13:25	14:06	16:15
Tápiószőlő-Tápiószék	12:20	13:20		16:01	13:30	14:11	16:20
Mező	12:25	13:25		16:04	13:35	14:16	16:25
Szajol	12:30	13:30		16:07	13:40	14:21	16:30
Szekes	12:35	13:35		16:10	13:45	14:26	16:35
Ujnyir	12:40	13:40		16:13	13:50	14:31	16:40
Tápiószecső	12:45	13:45		16:16	13:55	14:36	16:45
Tápiószőlő-Tápiószék	12:50	13:50		16:19	14:00	14:41	16:50
Mező	12:55	13:55		16:22	14:05	14:46	16:55
Szajol	13:00	14:00		16:25	14:10	14:51	17:00
Szekes	13:05	14:05		16:28	14:15	14:56	17:05
Ujnyir	13:10	14:10		16:31	14:20	15:01	17:10
Tápiószecső	13:15	14:15		16:34	14:25	15:06	17:15
Tápiószőlő-Tápiószék	13:20	14:20		16:37	14:30	15:11	17:20
Mező	13:25	14:25		16:40	14:35	15:16	17:25
Szajol	13:30	14:30		16:43	14:40	15:21	17:30
Szekes	13:35	14:35		16:46	14:45	15:26	17:35
Ujnyir	13:40	14:40		16:49	14:50	15:31	17:40
Tápiószecső	13:45	14:45		16:52	14:55	15:36	17:45
Tápiószőlő-Tápiószék	13:50	14:50		16:55	15:00	15:41	17:50
Mező	13:55	14:55		16:58	15:05	15:46	17:55
Szajol	14:00	15:00		17:01	15:10	15:51	18:00
Szekes	14:05	15:05		17:04	15:15	15:56	18:05
Ujnyir	14:10	15:10		17:07	15:20	16:01	18:10
Tápiószecső	14:15	15:15		17:10	15:25	16:06	18:15
Tápiószőlő-Tápiószék	14:20	15:20		17:13	15:30	16:11	18:20
Mező	14:25	15:25		17:16	15:35	16:16	18:25
Szajol	14:30	15:30		17:19	15:40	16:21	18:30
Szekes	14:35	15:35		17:22	15:45	16:26	18:35
Ujnyir	14:40	15:40		17:25	15:50	16:31	18:40
Tápiószecső	14:45	15:45		17:28	15:55	16:36	18:45
Tápiószőlő-Tápiószék	14:50	15:50		17:31	16:00	16:41	18:50
Mező	14:55	15:55		17:34	16:05	16:46	18:55
Szajol	15:00	16:00		17:37	16:10	16:51	19:00
Szekes	15:05	16:05		17:40	16:15	16:56	19:05
Ujnyir	15:10	16:10		17:43	16:20	17:01	19:10
Tápiószecső	15:15	16:15		17:46	16:25	17:06	19:15
Tápiószőlő-Tápiószék	15:20	16:20		17:49	16:30	17:11	19:20
Mező	15:25	16:25		17:52	16:35	17:16	19:25
Szajol	15:30	16:30		17:55	16:40	17:21	19:30
Szekes	15:35	16:35		17:58	16:45	17:26	19:35
Ujnyir	15:40	16:40		18:01	16:50	17:31	19:40
Tápiószecső	15:45	16:45		18:04	16:55	17:36	19:45
Tápiószőlő-Tápiószék	15:50	16:50		18:07	17:00	17:41	19:50
Mező	15:55	16:55		18:10	17:05	17:46	19:55
Szajol	16:00	17:00		18:13	17:10	17:51	20:00
Szekes	16:05	17:05		18:16	17:15	17:56	20:05
Ujnyir	16:10	17:10		18:19	17:20	18:01	20:10
Tápiószecső	16:15	17:15		18:22	17:25	18:06	20:15
Tápiószőlő-Tápiószék	16:20	17:20		18:25	17:30	18:11</	

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Részvényaláírási felhívás.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaságnak 1912. évi január hó 21-én tartott rendes közgyűlésén elhatározott, hogy az intézet részvénytőkéje 22500 darab 160 korona névértékű új részvény kibocsátása által 3.600.000 koronáról 7.200.000 koronára felemeltessék. Ezen határozat alapján ezennel a régi részvények birtokosainak a fentemlített 22500 darab részvényt a következő feltételek mellett ajánljuk fel átvételre:

Egy darab 160 korona névértékű ötöd részvény alapján egy darab új 160 korona névértékű és egy darab 800 korona névértékű egész részvény alapján pedig öt darab új 160 korona névértékű részvényre az elővételi jog 1912. évi január hó 23-tól március hó 10-ig bezárólag gyakorolható a régi részvényeknek az intézet pénztáránál (Aradon, Andrassy-tér 21. sz. I. emelet) való bemutatása mellett, mely alkalmal azon körülmény, hogy az illető részvény alapján az elővételi jog igénybe vétetett a részvényen „1912. évi elővételi jog gyakorolva“ lebélyegzéssel kitüntettetik. Az elővételi jog gyakorlása után esetleg még fenmaradt többi részvényekre is biztosítatik a régi részvényeseknek az elővételi jog, még pedig részvényeik és az aláírások arányában. Az ezután még fenmaradó részvényeknek a kibocsátási áron való szabadkézből eladására az igazgatóság felhatalmaztatik.

1912. március 10-én tul az elővételi vagy előjegyzési jog gyakorlása nem érvényesíthető.

Az új 160 korona névértékű részvények átvételi árfolyama 225 koronában állapítatik meg, melyből 160 korona a részvénytőkére, 65 korona pedig — a kibocsátási költségek és adó levonása után — a tartalék-alapra fog iratni.

A befizetések az intézet pénztáránál következőképen teljesítendőek:

65 korona az elővételi jog vagy az előjegyzés gyakorlásánál,

80 korona 1912. március 10-től április 25-ig,

80 korona és a II. foku bélyegilleték 1912. április 25-től június 10-ig. Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidőn belül is befizetni.

Tuljegyzés esetén a kiosztás alá nem jutott részvényekre az előjegyzés alkalmával befizetett 65 korona 1912. március 25-től fog a befizetésről szóló elismervény ellenében az intézet pénztáránál visszafizettetni.

Az új 160 korona névértékű részvény csak a jövő 1913. évi nyereségben részesedik, azonban a befizetett 225 korona után a befizetés napjától 1912. évi december hó 31-ig számítandó 5%-os kamattal fog az ideiglenes részvény-elismervényen lévő kamattalvány beszolgáltatása ellenében 1913. évi január hó 1-től kezdve az intézet pénztáránál megtérítettetni.

A kitűzött határnapon be nem fizetett részlet után 6%-os késedelmi kamattal fog fizetendő.

A befizetésekről szóló elismervények ellen az új részvények 1912. szeptember 30-tól fognak kiszolgáltatni.

Amennyiben valamely részlet befizetése az esedékesség utolsó napján nem teljesítették, az alapszabályok 9. §-a értelmében az „Aradi és Vidéke“, az „Aradi Közlöny“ és a „Függetlenség“ című lapokban a hátralékos részlet lefizetésére felhívás fog közzétettetni és ha a közzétételt követő 45 nap után a hátralékos részlet be nem fizettetnek, az illető részvény megsemmisítettetik, ahelyett pedig új részvény bocsátatik ki és a már befizetett részlet a tartalék-alap javára esik.

Aradon. 1912. évi január hó 21-én.

**Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Igazgatósága.**

Aradi Első Takarékpénztár.

Aláírási felhívás.

Az aradi első takarékpénztár 1912. évi január hó 21-én tartott 71-ik rendes évi közgyűlése elhatározta, hogy alaptőkéje 3400 darab 1912. évi január hó 1-től fogva osztalékra jogosult 1000 korona névértékű új részvény kibocsátása által 6.800.000 koronáról 10.200.000 koronára felemeltessék és hogy ezek az új részvények a jelenlegi részvénybirtokosoknak átvételére felajánltassanak.

E határozat alapján a részvénybirtokosoknak a fent említett 3400 darab részvényt következő feltételek mellett átvételre felajánljuk:

1. A kibocsátandó új részvényekre a részvényesek tarthatnak igényt, még pedig akképen, hogy minden lebélyegzés végett bemutatandó két régi részvény alapján egy új részvényre, egy régi részvény alapján pedig egy fél részvénynek megfelelő részvény-utalványra gyakorolható az elővételi jog.

2. A részvények, melyek alapján az elővételi jog gyakoroltatik, az intézetnél bemutatandók és azon körülmény, hogy az illető részvény alapján az elővételi jog érvényesítettett, a részvény lebélyegzése által (Elővételi jog gyakorolva 1912.) állapittatik meg.

3. Az elővételi jog 1912. évi január hó 22-től kezdve 1912. évi február hó 5-ig bezárólag érvényesítendő. Azon részvényes, ki elővételi jogát e határidő alatt és az említett módon nem gyakorolja, elveszti e jogot.

4. Az átvételi árfolyam 1800 koronában állapittatik meg.

5. A befizetések következő határidőkben teljesítendőek:

1912. február 5-ig az elővételi jog gyakorlása alkalmával 600 korona és 7 korona 50 fillér fokozatos bélyegilleték,

1912. március 5-ig 600 korona,

1912. április 5-ig 600 korona és ezen összegeknek 1912. évi január hó 1-től járó 6% kamatai.

A részvény-utalványokra a fenti összegek fele fizetendő.

A befizetések a kitűzött határidők előtt is teljesíthetők, ellenben minden az esedékesség napján nem teljesített befizetés után 6% késedelmi kamat fizetendő.

6. Az egyes befizetések ideiglenes elismervényen igazoltatnak. Az ideiglenes elismervények számai, melyekre az összes befizetések 1912. május 10-ig nem teljesítettek, egyik helybeli lapban háromszor közzétetnek. — 1912. május 31-én túl a késedelmes fizető elveszti az elővételi és előjegyzési jog gyakorlásával szerzett jogait és a már teljesített befizetések iránti igényeit, ez utóbbiak a külön tartalékalap javára fordítatnak és az igazgatóság jogosított az ezeknek megfelelő részvényeket szabad kézből értékesíteni.

Épügy jogosított az igazgatóság azon részvényeket is szabad kézből értékesíteni, melyekre az elővételi jog nem gyakoroltatott. A befolyandó többletösszeg a külön tartalékalap javára fordítandó.

7. Valamennyi részlet, valamint a kamatok és fokozatos bélyegilleték lefizetése után az ideiglenes elismervények az igazgatóság által megállapítandó időben új részvényekkel, illetőleg részvény-utalványokkal cseréltetnek fel.

8. Az új részvények és részvény-utalványok birtokosai 1912. évi január hó 1-től kezdve az üzleteredményben, valamint a részvényeseket megillető összes jogokban a régi részvényesekkel egyenlően részt vesznek.

9. A részvény-utalványokra eső osztalék kifizetése a részvény-utalvány felmutatása és lebélyegzése ellenében fog teljesítettetni. Két részvény-utalvány bármikor egy új részvényre cserélhető fel.

Arad, 1912. évi január 22-én.

34

**Az Aradi Első Takarékpénztár
Igazgatósága.**